

Lục Tinh Tân Văn

Directeur Politique — L. MARTY
Adm. Gérant — NGUYỄN-V. CỬA
ADMINISTRATION
ET RÉDACTION :
 Saigon, Rue Cathala, 157. (1er Etage)

GIÁ BÁN :
 Năm kỳ, Trung-kỳ và Cao-miên
 Một năm: 6300
 Sáu tháng: 3 50
 Ba tháng: 2 00

六省新聞
 MỖI TUẦN LÊ BA BA KỶ
 NGÀY THỨ HAI, NGÀY THỨ TƯ VÀ NGÀY THỨ SÁU
 Mỗi số bán lẻ 0\$04
TELEPHONE N° 476 **Adresse télégr. : LUCIFER-SAIGON**

GIÁ BÁN :
ẤC-KY, LAO, ĐAI-PHÁP
 VÀ TỈNH ĐỚI ĐIA.
 Một năm: 7\$ 00
 Sáu tháng: 4 00
 Ba tháng: 2 25
 On s'abonne sans frais dans
 tous les bureaux de poste.

POUR LES ANNONCES, s'adresser :
 à SAIGON : Aux bureaux du Journal.
 à HANOI : Aux bureaux du Trung-Bác-Tân-Vân.
 On traite à forfait pour les
 contrats de longue durée. Les
 prix sont payables d'avance.

TỜ HÒA ĐÀ PHÊ

(Le traité de Paix est signé)

Tiếng súng nổ cộ đen đi. Từ đây hết cuộc loạn ly trong đời

Từ ngày đình chiến, kể đã sáu tháng trường, chư quốc Liên-hiệp và cộng-hội họp nhau tại thành Versailles một là lập Vạn-quốc Liên-minh (Ligue des Nations), hai là lập tờ hòa-uớc. Khi tờ hòa làm xong, mỗi Đức-quốc hồi diện.

Đức-quốc có sai một bàn Phái-viên kể số sáu mươi, ông Brockdorff-Rantzau làm đầu, qua thành Versailles bàn tính. Ngày 7 Mai, hội giữa một Thừa-tướng Clémenceau đầu hội Hòa-bình và chư Phái-viên Liên-hiệp, ông Dutasta là tổng Thư-ký hội, mới trao hẳn Hòa-trợ của Liên-hiệp cho ông Brockdorff tại phòng hội trong đại Trianon-Palace, hạn cho nội năm ngày chịu không thì nơi. Thấy, nghĩa là từ hôm 7 Mai, Phái-viên Đức-quốc phải đối gần hết các khoản trong hòa-uớc, chỗ thì xin chớ chậm cho, chỗ thì bài-bác. Thơ qua trở lại chẳng ít, nhưng mà không ích gì, vì Thừa-tướng Clémenceau mới chớ-chậm thì chớ-chậm cho một ít hời, chớ không ủy một điều nào của hội Hòa-bình đã lấy. Tối ngày mần hạn, Phái-viên Đức-quốc xin thêm bốn mươi tám giờ, nghĩa là hai ngày bán đêm nữa đứng đối cãi. Rồi lại bàn Phái-viên Đức-quốc không chịu ký tên, từ Versailles về thành Weimar thân tấu cùng Clémenceau.

Chẳng cần nhắc lúc Phái-viên Đức lên xe bị dân thành Paris nhục mà làm cho các quan tổng tuần bị quỷ và cách chửi- rên nói về phạt Phái-viên, Đức-quốc về tới Weimar thân tấu việc mình chẳng khắng phé hòa-uớc. Chánh-phủ Đức-quốc, ấy là Chánh-phủ Scheidemann làm đầu, chẳng biết liệu sao, phé thì không chịu phé, đành nửa thì không dám đánh, bên

Lời nhắc nhớ

Xin nhắc các nhà đọc báo nhớ rằng từ ngày 2 Mai, tờ **Lục-Tinh-Tân-Văn** đã mở rộng tám trương, lại mỗi tuần xuất bản ba kỳ, là thứ hai, thứ tư và thứ sáu. Thêm số, thêm trương, mà giá mua trọn năm chẳng thêm, giá bán lẻ lại số còn 4 chiếm một số; chủ ý muốn tiện cho mỗi người có thể đọc L. T. V. là một tờ báo sẽ trở nên lớn và sáng-sủa hơn hết trong cõi này.

Vậy xin nhà đồng-cởi với quan Toàn-quyền Sarraut, muốn trông thấy những sự cải trương, lý dẫn ích quốc, hãy ráng vừa giúp cho Bồn-quản in ấn hành.

cùng chư Phái-viên xin thảo mình trở ra, từ chức, từ vị, để cho trong nước lập Chánh-phủ khác và sai Phái-viên khác liệu đình. Chánh-phủ mới lập bên tư thờ đến hội Hòa-bình mà tờ rằng Chánh-phủ Đức-quốc, phé tờ hòa thì sẵn lòng phé, song xin giảm hai điều, một là điều buộc về phần can-dự về đàm Âu-châu, hai là điều buộc về phần dẫn nạp người can-dự tới tòa Công-đồng phân đoán. Lời nói ấy chỉ y'tan Chánh-phủ Đức-quốc không khắng gấn vác phần can-dự một mình và không chịu để cho Vạn-quốc Công-đồng xử Vua và tướng sĩ nước mình còn nhục. Tân Chánh-phủ Đức-quốc muốn xin quyết hai điều ấy rồi mới chịu ký tên, nhưng mà hội Hòa-bình không chịu. Thừa-tướng Clémenceau đáp cách khắng, khải rằng : Hội Hòa-bình đã có chớ-chậm cho Đức-quốc nhiều rồi, nếu còn muốn bạc bẽ tôn chỉ một khoản nào của hội đình, thì không đáng. Còn chẳng đầy lên mươi tám giờ, tự y Chánh-phủ liệu lấy. Muốn phé thì phé hẳn phứt đi cho rồi, bằng chừng thì mới cho Liên-hiệp tấn binh, chớ đừng kéo nài nửa-chỉ vô ích.

Nghề tin Phái-viên Đức-quốc không chịu ký tên, nghe tới Thừa-tướng Clémenceau đáp cũng khắng như vậy, dân Pháp-quốc thấy đều vui mừng, chừng cộ đi chật đàng chật sá.

Cái sự vui mừng của dân Pháp-quốc điện tín Âu-châu đã tỏ bày ra trước nhiều người không rõ, ngờ cho Pháp ham đánh giặc nên nghe vậy mà mừng; chớ tưởng ấy làm, chớ nghĩ vậy sai, tôi xin giải rõ.

Ái này đều biết, giặc giã là một đều hệ hiểm lớn, máu chảy thành sông, thái chớng như núi, làm cho con mất cha, vợ mất chồng, tre khóc măng, vui sướng gì mà ham muốn. Cực chẳng đã vì nước phải liều mà thôi chớ. Có lý đầu, giặc đã hăm ăn, lòng nào còn nở trông tái chiến. Nếu nghe tin Đức-quốc không khắng phé nhận tờ hòa mà mắng, là tại y dân Pháp muốn dựng chữ Thái bình đời đời cho an bền bền; cũng vì Đức-quốc là một nước giàu và mạnh trong cõi Âu-châu, lại cũng là một nước bạo tăng gian ngược, háng lo tu chỉnh bình nhưng, dòm hành nước này, lom liếc nước kia, mong chỉ cõi Âu-châu nhưt thống. Đã vậy lại còn cộ tấn gian hùng bợ ước, làm oanh oanh liệt liệt, chẳng kể tờ giao ước, mà cũng không kiên luật Vạn-quốc

công đồng, nay àm mưu này xàm lẩn nước kia, mai thiết kế kia công kích nước nọ. Như trận giặc Âu-châu nay đây cũng tại Đức-quốc mà ra; xưa cho Autriche đánh Serbia rồi lại tương binh đập đổ Belgique mà công Pháp-quốc. Nhờ Pháp-quốc anh-hùng lại cũng nhờ Liên-hiệp vì non-quyền công-lý mà ra, Đức-binh mới thất cơ, xin miễn chiến bãi, ngộ toan việc hòa bình giải giáp. Pháp-quốc và Liên-hiệp cho. Có lập tờ giao ước về ước đình chiến hai bên phé nhận. Theo tờ đình chiến ấy, Đức-quốc phải nạp hết binh khí, xe lửa, tàu bay, tàu trận v.v. và trả hết tài vật đoạt của Liên-hiệp lại cho Liên-hiệp.

Đến khi hòa-uớc lập xong, buộc Đức-quốc nộp hàng thì dân Pháp không vừa ý, nghĩ vì Đức-quốc tuy thua, chớ nước Đức còn nguyên vẹn; nếu buộc nộp hàng như thế, e còn hậu hoạn nữa chẳng, thà để đánh rốc Đức-quốc mà diệt tận Đức-binh, cho rồi, mới khỏi lo Đức tiết hạn ngày sau trả oán. Tuy vậy mà chẳng nói ra, xét vì hòa ước của Liên-hiệp lập ra, định sao vậy vậy. Chớ nghe Đức-binh không lấy tài toan thề trong tờ giao khi đình chiến, chẳng muốn nạp tàu binh bên mình chim, chẳng muốn trả đại-quý của Pháp, bên đốt rụi, chớng dân Pháp mới lấy làm bất bình hơn nữa. Bởi cớ nghe Phái-viên Đức không chịu phé tờ hòa mới (mắng, mắng) vì tưởng là nạn giặc cũng còn, quyết diệt Đức-binh dứt rồi hậu hoạn, mà được cuộc thái-bình miên viễn.

Chẳng phải dân Pháp tưởng vậy mà thôi, đến quan Thừa-tướng Clémenceau, thấy Đức-quốc gian-hùng, chẳng kể lời giao, cũng đồng một ý tưởng với dân Pháp-quốc.

Buổi ngài trở về đình Bourbon, có kẻ do hồi ngại về quốc-sự là hời chừng nào bãi binh cho quân lính về, chừng nào phé tờ hòa và chừng nào tuyên-cứ. Ngài đáp rằng thế chưa ai bãi binh như ý muốn cho dạng, vì theo như cơ biến đời đời từ bữa qua tới nay đây, ta phải toan phòng bị nghiêm nhặt : Đức-quốc chẳng tuân lời giao buộc trong tờ đình chiến; gần phé nhận tờ hòa, nghĩa là gần giao nạp cho ta, hứa qua binh Đức nhận chìm hết tim-thủy đình ở Scape, ở Elow; bữa nay nhận chìm hết tim-thủy đình ở Kiel, còn bên kinh-Đô Đức-quốc là thành Berlin, thì đốt rụi, đai-ký đoạt của Pháp-quốc trong trận

năm 1870 và năm 1914, không chịu để mà nạp lại nữa.

Đã vậy Đức-quốc lại còn đồn binh trong đất Pologne trên ba mươi sáu muôn (360.000) không chịu xuất ngoại Pologne như lời ta bảo, quyết. — Theo lời vô tuyên diện của Đức-quốc mà ta chân được đây — đập đổ Pologne và tàn diệt dân trong xứ. Thế thì giặc háy còn, Pháp-quốc chưa bãi binh dạng gấp. Tuy vậy mà ta tưởng việc tuyên-cứ cũng chẳng muộn. Dầu việc binh chưa bãi, thì cho bộ quân bộ tham tuyên-cứ bằng thơ, đứng nội tháng Septembre bước đầu Octobre thì mới hởi.

Về việc phé tờ hòa, ngài phán rằng đợi tới hết ngày thứ bảy là muộn lắm.

Theo lời Thừa-tướng Clémenceau, tướng giặc Âu-châu chưa tàn, chẳng để Đức-quốc cương lý kéo nài không dạng, từng phải sai bàn Phái-viên khác qua phé nhận.

Ký tên tờ hòa-buổi chiều thứ bảy 28 Jun, lúc ba giờ; tin bản qua tới Đức-quốc chiều chưa đến.

Thậm-linh súng nổ, người đầu tro mắt nhìn nhau, lật đật chạy đi hời coi, mới là biết Đức-quốc phé tờ hòa, tiếng súng nổ gọi là khánh-hạ Qua đêm sau, cộ đen đi khắp ngàn, miệng cho đàn, kể từ đây thong thả làm ăn, chẳng còn lo binh chớ nhọc-nhàn, chẳng còn sợ máu tràn xuống đất.

Kính mừng cho Pháp-quốc, nỗi danh hùng đệ nhưt cõi Tây; toại cho Đông-dương nhờ tiếng thom lây, nên công-ly từ đây sống đời.

L. H. PHANG.
 N. H. Hậu cũu chương Trình về cuộc lập thành hòa bình, phía sau.

DIỆN BÁO AU-CHÂU

(Havas)
VÔ TUYÊN ĐIỆN LYON
 (Radio de Lyon)
 Ngày 30 Jun 1919.

Phé nhận tờ hòa
 Khi phé nhận tờ hòa rồi chư Phái-viên Đức-quốc đều từ thành Versailles về thành Berlin (cố-quốc). M. Hüffer là đầu Phái-viên Đức-quốc có tờ cùng một người thông-tin

XA-BONG MAT-XAY
 Từ nhưt cội Đông-dương

Con ngựa một sừng

HAO-VINH Công-ty
 (HANG ANNAM)
 146 Rue Lefevre, Saigon
 AGENT EXCLUSIF

Báo-chương rằng: Vẫn biết những điều giao thiệp trong tờ-hoà rất nặng nề chặc-chĩa, song cũng muốn ký tên cho rồi.

Đức Giám-quốc Huê-kỳ hồi cố quốc

Khi Đức Giám-quốc Huê-kỳ từ Pháp mà về, Đức Giám-quốc Pháp là ông Poincaré tiến đưa nhiều lời trân trọng. Hai đảng đều có bài diễn thuyết nói về việc Huê-kỳ với Anh-quốc hứa con nào Đức-quốc xuất kỳ bất ý xâm lăng Pháp-quốc, thì Huê-kỳ với Anh-quốc đàm binh tiếp chiến.

Dân thành Alsace Lorraine mừng

Dân thành Alsace và Lorraine nghe tin tờ hoà đã phé thì lấy làm mừng rỡ hết sức.

MỘT NGƯỜI CON GÁI ĐANG THƯỜNG NGỒ ĐANG BỘI TÍNH VÀ KHUÊ BÀI CHIẾN CÔNG

Hôm 20 mars rồi đây, trước mặt các quan như là quan thống chế Modarac-các quan hầu cận và trước mặt cả bà con của cô Louise Thuliez, quan thừa tướng Clémenceau gần cho cô Thuliez một tấm khướ bài ngời đặng bội tính và một tấm khướ bài chiến công.

Công trạng của cô Thuliez với lính tráng của ta trong lúc chiến trận rất trọng chẳng thua chi Miss Cavell tức nữ ở bên Belgique vậy.

Vi vậy mà cô ta đã hai phen bị tòa binh pháp Allemand xử tử, sau rồi lại được ân xá tội-tử, nên phải bị khổ sai chung thân.

Ái hay người lãnh thì trời đố, quán nghịch phải thức thù lai hàng, và theo tờ đình chiến thì quán nghịch phải trả cả tù như về xứ.

Nhờ vậy mà cô Louise Thuliez được tha về nước.

Trong lúc còn chiến tranh thì cô này phải bị giam cầm trót ba năm trường chịu cực khổ với quán già man.

Nay thay binh rồi Nhà-nước nghĩ vì công cán cô Thuliez rất trọng hậu, nên ban thưởng như vậy rất nên xứng đáng.

Lê Hưng quốc Khánh-niệm

Tại tràng Báo-hộ

Kỳ trước Bồn quán đã thuật lại lễ Hưng-quốc Khánh-niệm tại tràng Báo-hộ thế nào rồi, nay lại tiếp được bài diễn-thuyết đọc tại trước tượng đức Cao-hoàng và ông Bách-da-Lộc, ngày hôm ấy cậu Nguyễn-dinh-Tuân là học-sinh năm thứ ba đứng lên đọc mấy lời bằng Pháp-văn, kể công đức của đức Cao-hoàng và nguyên-nhân việc giao hiếu Pháp-Nam thế nào. Rồi đến cậu Nguyễn-hữu-Bình cũng là học-sinh năm thứ ba đọc bài quốc văn sau này:

Muôn tâu Đức Nguyễn-triều thế tổ.

Hôm mong hai tháng năm, năm Đinh-ỷ này là ngày kỷ-niệm công nghiệp hiển hích của Ngài đã làm cho cả nước được nhờ. Chúng tôi may được sinh trưởng ra ở đất này, tháng ngày tuy xa cách, nhưng đều là chịu cái ảnh-hưởng của Ngài

truyền lại, đều nhờ cái công khó-nhoc của Ngài trong mấy năm huyết chiến để gây dựng nên nước Việt-nam thống nhất; nên chúng tôi lòng chí thành, muốn nhân ngày lễ Hưng-quốc Khánh-niệm tiết này để kính dâng Ngài tấm lòng tôn trọng nhớ ơn; và kính chúc Ngài được ngày Nghiêu-tháng Thuận nơi tiên cảnh.

Chúng tôi trộm nhớ phúc âm, được thọ ơn giáo hóa, được theo đuổi ít nhiều trong vòng đèn sách; lắm khi trong bóng mặt mình, lần giờ quyền Sử-nam nơi trước án, mắt đã tưởng tượng được trông thấy tấm quang cảnh đời thay: ta đã vâng vâng được nghe những chuyện thịnh suy hi thái; lúc vui, lúc buồn, khi thương khi tủi, khiến nên trong lòng nhớ đến người trước, nghĩ đến kẻ sau, làm phen hỏi hời, mà làm phen đã tự mình lấy làm vinh hạnh. Nên trong những trí non nột này tự nhiên biết rằng mình cũng như kẻ tha bang, có cái nghĩa vụ, được cái về vang làm dân một nước, và có một phần trong trăm nghìn phần trách nhiệm chung trong cuộc thịnh tồn ở xứ sở mình.

Muôn tâu, từ ngài đánh Bắc đẹp Nam đến giờ đã trải biết bao nhiêu phong trào mới, lại những quang cảnh phi thường mà cái nguyên nhân cũng do sự vận động chung trong thế giới. Nhưng đó có cái cách xoay-vấn đến đâu chẳng nữa, trong bốn tám chúng tôi há sợ một mai bỏ hẳn cái nền cũ của tổ tiên đã ra công xây dựng từ mấy nghìn năm về trước; há lại quên mình rằng: mình cũng như các chủng-tộc khác trên toàn cầu, phải thờ riêng một cuộc lịch-sử, cũng nhau nhớ chung một ngày kỷ niệm to tát như ngày hôm nay. Có lẽ chúng tôi đã quên hẳn rằng mình còn ở trong vòng niên thiếu với sự tinh lâm cầu viên vọng, bao lao và quá phận, nhưng chúng tôi lại trộm nghĩ: đã gọi là dân một nước thì tuy công việc kẻ lớn người nhỏ có khác nhau, vì một đảng thì đã gánh trách nhiệm với nhân quần xã-hội, còn một đảng thì đang tập, sự thì hành; nhưng đến cái lý tưởng cốt yếu trong nước, thì ai này đều phải chia tay sẽ gánh.

Ngày nay cái tình cờ lịch-sử giun giữ thầy Đại-pháp là bạn tương thân cũ của ngài, đã cùng ngài xông tên đột pháo, sang trọng, nom, diu đất cả con cháu ngài lên con đường tiến bộ, thật là may thay! mà đáng mừng thay! May là may rằng thầy Đại-pháp đã dạy cho biết thế nào là công-lý với cường-quyền, thế nào là nhân-quyền với nhân-dao.... Thầy Đại-pháp dạy cho chúng tôi hiểu rằng: số là bài học, song dạy hết bài nào thầy cũng tìm tìm và kết một câu rằng: « Nhưng mà chờ có hiệu làm ».

Tuy vậy, trong bấy nhiêu lần chúng tôi đã gắng công theo đuổi một con đường chính đáng, mà thật ra thì chúng tôi càng mến kính bao nhiêu thì lại càng chẳng nỏ dờn tở-quốc.

Tương khi chúng thầy Đại-pháp ca tụng ba câu: « Tự-do, bình-dẳng và đồng-hào » cho hợp lẽ, trong trí chúng tôi lại mộng tưởng đến thầy Ngài ra binh Tây-sơn. Trận đầu Ngài đã cùng với đức Huê-vương trải bước gian-nguy nơi tử-địa, tuy buổi loạn-lý đã làm bước hiềm-ngheo, nhưng lòng vàng-đá vẫn đầm-ninh một dạ. Đương cơn Ngài truân-chiến

thất lạc, trời kia giun-giủ gập đức cha Bá-da-Lộc lời luận-bàn, câu giảng giải, thật là ý-hiệp làm-đầu, khi ở Biên-hòa, khi ra Phú-quốc, tấm lòng thành tín kết mới tương-thần. Ngài đã từng phen sang cầu cứu nước Xiêm-la song vì thế giặc lớn nên công không thỏa nguyện. Thế có độc công, nên mới chịu quay về miền Pháp-quốc rồi phụ tình ngân nỗi biệt lין ông Bá-da-Lộc đã đem đủ đồ binh-nhưng quân-sĩ tới nơi; nên trận Thi-nại phá tan thuyền nghịch, đồn Phú-yên ra sức táo-trừ. Lúc đẹp Qui-nhơn, khi vây Thuận-hóa, Ngài đã từng phen vào sanh ra tử, những chữ cùng-tên để lấy thế làm lo! Chẳng may nửa đường đứt gánh, ông Bá-da-Lộc sớm đã từ trần, nghĩa-nặng ngàn non, tình-khôn báo đáp; sau khi an táng di-hải, Ngài mới tâm lấy tờ giấy chén canh, vài hàng truy tặng.

Hỡi ơi!
Pháp Nam gần-bỏ từ đây,
Cơ duyên âu cũng một ngày mà nên.
Đến ngày 22 tháng bảy, năm 1802 thế giặc vừa tan, cờ là ngọn, trống tim hơi, Ngài làm lễ dâng-quan lấy hai chữ tên nước là Việt-Nam.

Việt-Nam! Việt-Nam của Nguyễn-triều ta! trong thời đại ấy, trừ cái hung-oi của đức Gia-Long, còn kẻ chẳng bao nhiêu trung-thần nghĩa-sĩ kể thì hết cả liêu-minh nội trấn địa, người thì từ-tiết chốn thâm phòng. Kia Ngô-tang-Châu cùng là Võ-Tánh, thành trúc bo-vo không giữ, nên phải đem thân đến nương ở com. Nọ Phan-thảo-Giang thế cũng trong cơn khốn khổ, chén đắng-cay cũng liêu với non sông.

Thấm thoát mới dư thế kỷ mà đã mấy bay học tán, cơn lư-mây trường thành có, rêu cỏ mọc đầy, khiến người viễn-khách trông thấy phải đau lòng mà tự hỏi: « Tinh buổi nay đã lạc loài đâu ta? »

Muôn tâu đức Cao-hoàng, trong cái vận hội trôi dời, tuy có sự chuyển một hai phần trong tâm lý, nhưng nay nhờ Đại-pháp nhân-trí đã chỉ cho, đã cất nghĩa cho chúng tôi bốn chữ: « Trật tự nhi tiến » đã dạy cho bọn thiếu niên chúng tôi, rằng: « Quên căn bản mình đi than hơ người là dở. » Vậy thì cái lối than của kẻ viễn-khách kia cũng có đôi lời qua đàng.

Trước tượng ngài và giữa ngày hôm nay là ngày kỷ-niệm ngài buổi đầu, anh em chúng tôi đồng thỉnh cam đoan rằng: Nếu chúng tôi còn một chút tâm hồn thì còn là người Nam-việt.

Và chúng tôi lại cam đoan rằng: đối với nước Pháp là nước cựu-giao của ngài thì chúng tôi sẽ hết dạ trung thành, sẽ coi là một ông thầy tận tâm và quân bác, sẽ theo người đến cái mục đích rõ ràng mà người đã chỉ cho. Mấy lời thiết thực thành kính của kẻ tôi con còn trẻ đại, xin dâng ngài, và hết lòng mong mà rằng: thường niên ngài lại đến đây coi lễ hậu sinh thiếu niên gắng gỏi lên con đường tiến thi.

Ngài có linh thiêng đi mây về gió xin phù hộ cho « quốc thái dân an » Anh em chúng ta nên đồng thỉnh chúc: « Nguyễn-triều vạn tuế! »

Rit trong N.T. báo.

Cách lánh bệnh thiên-thời

(Tiếp theo)

Kỳ rồi có nói qua sự độc-hại của giông ruồi. Nay tôi luận tiếp-theo cho trọn ý ấy.

Ái ai cũng biết loại ruồi xanh, lớn con. Mùa mưa, trái cây nhiều, giông nó sanh ra nhiều lắm. Đâu có rác rưởi thối rữa, cá sụn, vỏ củ, trái cây ứng thúi thì có nó, lại phải biết loài đánh hơi giỏi ấy. ưa những vật ngọt. Nó hay đậu trong cầu tiêu, nơi nhà bếp, nơi chợ cũng ngoài lề đường vì vậy chỗ ấy thường có rác rưởi, đồ ăn dư cũng trái cây thối. Lúc đậu trên các món đó đây, nó sẽ rúc rưng ra, chẳng bao lâu trứng ả nó ra đời, lại bắt rồi đời cũng hóa lại ruồi. Giông nó sinh-hóa mau lắm. Lại, có nó nhiều thì hại luôn luôn vì nó hay truyền bá bệnh thiên-thời. Đây vì vậy, thì rõ bệnh ấy thường phát ra trong lúc có ruồi lảng nhiều.

Làm sao mà giông nó truyền rải bệnh thiên-thời được?

Mỗi người đều biết giông nó có sáu chân và một cái vòi để bắt đồ ăn. Khi nó đậu trên phần của người bệnh thiên-thời chừa nó dính độc-trùng. Doạn nó bay đáp trên đồ ăn, trong đĩa thì các vật ấy nhiễm lây độc-trùng, lại dính làm phải mang bệnh. Bởi vậy nên giông ruồi lảng là một mối hại lớn về sự truyền-nhiễm của bệnh thiên-thời.

Đều cần kíp là phải trừ nó cho tuyệt, song không thể làm được. Giết được bao nhiêu thì hay bao nhiêu. Nhà và như là nhà bếp phải giữ cho sạch sẽ. Chung quanh nhà đường để món chi nó ra cho nó bắt hơi mà bay vào. Bỏ ăn dư làm ứ và phải phải tưới nước vào hay nước crealy Jeyes. Vật thực phải đậy cho kín đường cho nó đậu. Đứng kẻ có bao ruồi sát thì theo và bay làm.

Theo các đầu bài trước đây, thì vật thực có ruồi lảng đây là độc lắm.

Bây giờ món nào nó ưa hơn hết?

Thường vật nào có công bu, cũng đậu, song vật ngọt thì nó chuộng hơn.

Cho nên trong con truyền-nhiễm, bánh ngọt của Khách-trú, mức bán ngoài chợ, ngoài đường, chẳng nên dùng. Ái lại cũng thấy những người bán đường, đi đến đâu thì cả đoàn ruồi lảng bay theo, bu trong đó ăn của nó bán. Cũng nên khuyên những kẻ bán mức, bán bánh ngọt, đừng tin có lưới sắt mà dưng các vật ấy; đồ ăn người (thịt quay, chả, dĩa) phải chiên phải nướng lại mới dám ăn. Sửa thì giông ruồi lảng ưa lắm, phải cắt và chỗ có lưới sắt cho khỏi nó bu nó đậu.

Theo các số đã kể trên đây, thì ruồi lảng là một mối hại về sự truyền-nhiễm. Mọi người phải biết và phải chăm thế mà trừ nó.

Đó không nói đến những phương tiện để hay ra đến đây.

Cách để hơn hết là giữ nhà, nhà bếp cho sạch sẽ, đừng để đồ ăn cho kín, chẻ nước crealy Jeyes hay là nước vôi trên phần trên rác-rưởi đặng trừ trứng món của giông ruồi lảng. Như vậy thì cũng ngăn bớt sự sinh-hóa của nó đặng.

(sau sẽ tiếp theo)

BÁO "NAM PHONG"

MỖI THÁNG XUẤT BẢN MỘT KỶ
Giá:
Trọn năm. \$500
Sáu tháng. 2 00
Mỗi số. 0 40

Đi đoán thám nhiệm

Đốt giấy cần vô ích

Lâu nay nhiều người hàng hay lấy sự giả dối mà ở đời, rồi lại trong trí tưởng chừng khác gọi mình là: Từ thiện nhân đức. Song làm nhiều đức trái trái, không hình ảnh chi, không cần cơ cực chi; là tận tâm nhiệm một cái bịnh đi đoán mà ra đến thế.

Thoảng như đêm mùng ngày rằm lớn, mây ngầy lẽ to. Thì dốt những là Thạch-y, giấy tiền, vàng bạc, giấy ngũ sắc vân vân. Những người đốt giấy ấy lại nói truyện rằng: ở dưới âm cảnh nhiều có hồn bán khô, nhờ đốt giấy mà ăn cho một lúc đó mà ra vào thông thối, vì vậy cho rêu họ thừa cái cơ đây mà bán thì cho có hồn khô... có khi mất tay ấy tưởng mình đều một ngày rớt rỏ rỏ cũng hóa ra như một có hồn không vậy sao? Nên nay mình bỏ thì cho kẻ đó, họa may một ngày kia có kẻ khác giúp lấy cho mình, chứ như chẳng tình cho vậy, bởi là là tá bán tử khôn, chớ cần ai tả lại, thì lại còn lợi với bạn sanh linh trên cõi trần này lắm lắm.

Tôi xin lược biên ít đức đầu tiên cho biết, để người nào tin, sao này cho đồng bào coi chơi cho tiêu khiển.

Trên cõi trần đang thời đay nhiều người không khổ, hiềm kẻ cơ hàn, có sự cho làm làm, lòng như không nặng không thấy đê, chỉ có thương xót như có hồn nơi mình, nay đốt giấy, mai thì thực, do là nhân làm cho đến đời, « bêt năng sự non thì sự quý ».

2. Lấy tiền bạc liệng dần kêu ken ken, mà đi đốt hết giấy coi hầu nhau, đem về rồi đốt hết tội, coi có phải lấy của hữu dụng làm chuyện vô dự gì, như vậy có nên đáng phiền chăng?

3. Trong khi đốt giấy chú xúc từ từ cho cháy hết, gia vi rượu gần vào đầu tưới vô. Lại nói: nếu còn sót một miếng thì cái giấy mà đốt xuống đơm thì rách một lỗ, có phải là đốt đều mà huyền thế hoặc không không?

4. Về sự đốt giấy, như lúc nắng nóng, nhà cửa khô khản, rồi gặp luồng gió vụt qua, lửa bay chập nháy cháy cửa, làm cho lộ nạn xóm xóm, mắc công tiếp cứu, đã bỏ thì cho quí, mà sanh đau phải mà công.

5. Còn như đốt giấy thì đốt bên sân, hoặc giữa đường, người nào làng bụi lung, đốt công nhiều. Tàn tro bay hây bọ đầy đất, cần từ đường xá, bắt tiện cho hành nhơn lại vậy.

6. Dương-gian, âm phủ thuật này cũng không thông đồng, bắt quá là một lời huyền hoặc lưu truyền, nhơn sao mà biết dưới âm giới có hồn khôn mà bỏ thì, những có hồn ấy cũng không thấy câu xin lần nào, mà bỏ thì rồi cũng không thấy một tiếng cảm ơn, ấy là tá mi không có, mà đặt bày cho có tá mi; qui ma không có, mà ao ước cho có qui ma; có nên trách chăng? Ý tưởng đốt giấy mà làm phước, té ra lối ấy cũng thế: khác nào mua nhà mà phớng sanh, rồi gọi rằng: c hứa âm công đó vậy.

LỜI RAO

Kính lờ cho Lục-châu và chư vị dùng rượu dâng rồ: kể từ ngày mồng một tháng Juliet 1919, thì những người khách-trà và An-nam đặt rượu tại Nam-kỳ sẽ thôi bán rượu của công-xỹ Langsá nữa, chỉ lo bán rượu xếp của mình đặt theo cách thức của An-nam thôi ghờ,

VIỆC MỚI TRONG NƯỚC

(Nouvelles du pays)

GIÁ BẠC VÀ GIẤY LỬA
 Giá bạc kho nhà-nước . . . 5 l. 70
 Giấy lửa, ta 68 kil. chẻ lõi nhà máy Chơ-lôn (bao-trả lãi) : 4.920 tới 5.700

NAM-KY
 (Cochinchine)

Thợ tiện mà biết rèn
 Vì việc chi mà chú Ba-Ngột làm thợ tiện ở hãng Nam-vang (Saigon) gần chợ đến nỗi bỏ nghề tiện học qua nghề rèn (nghề thợ rèn thường hay dập) rèn cho chú Trần-vân-Nhiều cũng theo tiện ở hãng ấy hết mấy năm rồi rỏ đồng nát.
 Rèn này là rèn kiểu cũ, không đập bằng búa xuống vèn đ, anh ta rèn bằng tay không lên trên lưng một lá cho. Rèn kiểu này.

Hồ biển

Ng.văn-Đại người cho mượn xe máy ở 41 đường Bourdais thưa rằng có Nguyễn-thị-Ngọc kẻ là Nam-Hồ, lại mượn của và sự để đi xe máy hiệu Sphinx giá đáng 35 đồng bạc cỡi đi dạo chơi rồi đi đâu mất.

Mất giấy thuế thân

Chú Đỗ-văn-Lang chauffeur ở Khánh-hội, Chú Trần-v-Thanh chauffeur ở đường Catinat 162.
 Chú Ng.v-Khiết xe kéo ở đường Chasse-loup.
 Thầy Lê-vào-Bảo ở đường Mayer số 34.
 Chú Võ-văn-Thiên kéo xe ở đường Langrandière.
 Chú Nguyễn-vân-Quy thợ Ba-son.
 Cả thầy đều khai mất giấy thuế thân năm này. - Sao vậy?

Mượn áo

Có Ng.-thị-Vân ở đường Paul Blanchy số 80 thura bỏ rương thưa giặc cắp của cô cả áo vào mượn cái áo dài của cô có chuyền một bộ nút vàng giá đáng 8 \$ 90. - Ủng.

Nếu vậy thì có người đi lính thế rồi

Chú Ng.-v-Hiên lính lưu hậu gốc ở Tân-an, lính Séng-chơ nơi tại đường Colonel Grimaud thưa rằng không biết ai khuấy cho thì tay vào tủ áo của y móc hết 5 \$ 90 lại với cái giấy thuế thân số 1255 của y nữa.

Con của ai?

Con của ai mới đi lối 3-4 ngày đem bỏ ngoài đường đờ bệnh. Khi thấy thuốc khản rồi tức thì đem vào nhà phước. - Bỏ đây sợ bị đòn nên bỏ đi chớ gì.

Tử bà bị nã trước

Ng.-thị-Nghi kêu là mẹ của ông Verdun số 127 thửa này có nghe nói điếm lậu kiếm tiền, và du độ con người con xíu lính làm đều ác đức. (Đều này thường có người mượn chúng nó mà thế) lại với con me Ng.-thị này cũng đều bị bắt nhưng con toa tử lại đi du độ con nít chứ đừng tuổi (đủ số) vào học nghề của ông thạc Bạch-mi.

Tự tử

À-xam Tư-Quan 30 tuổi, vì buồn lắm chỉ mà đắm chìm mình trầm tịch, quyết ý xuống thủy phủ kết duyên cùng chàng Bồ-nên 29 rồi à-xam ta nhảy đại xuống sông quyết tình uống nước, hay đầu chàng Bồ không thêm, nên khiến có chú Trần-Đương chèo ghe lối đó, nghe lật đặt buồm ghé lại kéo óc lên bờ, xúc nước một hội lại tỉnh.

Cũng là tự tử

Cũng đến 28 rạng mắt 29 có một chú Annam tên là Son 35 tuổi, vì gia đạo bần hàn, sống cũng chẳng đáng ích chi cho đời, nên liều mình dứt cổ vô vông thả lại dựa me sông lối đầu cầu Đong.

Chứ này, vì chẳng ai hay lập tức, sáng rồi thì hồn chú đã theo bầy quỷ thần vòng rôi.

Mắc lo ngoài, không ai lo trong

Thầy đời Đỗ-v-Phủ, đời linh tuần chỉnh ở đường Néméis thưa rằng không biết ai lo vạch vào nhà thầy trộm hết 41 \$ 00 mới lại với số quần vàng bạc giá có 39.920. - Khiêm.

Lấy rượu ăn lễ

Tên Ng.vân-Nhân cấp-ràng coolie, vào hãng nhà rông coi làm công, thấy rượu Champagne để hơi họt, quyết lấy một chai đem về uống chơi, vì rông lẽ gần đến đây.
 Ai hay mới về đem ra cửa có người gặp bắt lại. - Hụt.

Thằng con bắt hiệu

Thầy Ng.v-như-Đình ở đường Bangkok đi thura rương hôm 29 tây rồi đây, thằng con của thầy là Ng.v-như-Lung 13 tuổi trốn đi mất, khi sợ đi rồi thầy coi lại mất hết một tấm giấy 100 \$ 00 và một tấm giấy 5 \$ 00.

Có em nghi chắc là có tên Ng.v-Của 21 tuổi gốc gác ở Hocmon (G.Đ.) xuống ở đầu nơi nhà thầy mấy bữa rồi, nay thằng con lấy trộm đi mất một tháng Ca cũng không còn, đến thầy khá nghi cho Cửa đó xin chủ thầy ăn cắp bạc rồi giặc nhau đi trốn.

Ổng võ

Trần-Cửu chủ tiệm bán nhà-phước ở đường d'Ayot thưa rằng tên Ng.v-Tiến vào chính chong ở tiệm anh ta hút chơi đi hút rồi sách luôn cái ống vớ theo lung. Chứng Cường hay được chạy theo là mà-tả huot tróc.
 Hết hút thì có ngày cũng xách.

Bỏ vợ, bỏ dũ

Chú kéo xe Lê-v-Ban đem giao cho bốt 3 đồ võ màu liem, rằng của một thầy đời son-dá bỏ quên trên xe của chú. - Tốt.
 Lại có chú Ng.v-Von cũng đem giao một cái dây đũa, của một bà đảm cũng bỏ quên trên xe nữa. - Sao vậy?

Xe-hơi dụng xe-lửa

Hôm fer tây rồi đây lối 9 giờ 40 phút, chuyền xe-lửa Saigon vào Gia-dinh chạy lối trước thành thủy-binh, gần một bình, thình lình có một cái xe-hơi số 619 trên xe ấy có ông quan-hai thủy là M. M. . . . cầm bánh lái ở trong thành chạy ra đung vào một cái rất mạnh làm cho cái xe-hơi rã tanh bánh. May là M. M. . . . rất tinh táo thấy sự hiểm nguy xảy đến tức thì nhảy ra khỏi xe, nên chẳng có hề chi cả thảy.
 M. M. . . . nói rằng sự lỗi ấy tại ông nên thôi ông đem xe về sửa lại.

Bầy tớ bắt trung

Cô Nguyễn-thị-Ngọc 22 tuổi ở đường Testard số 47 khai rằng chú Nguyễn-v. Bon 14 tuổi đang ở mượn thợ cũ, không biết theo ai vut đi ngang không chú cũ biết. Bồ theo mèo mà chớ.

Ăn trộm

Lúc này trời mưa đêm mà lại lối một rất nhỏ thế cho bọn quân-tử ngồi phởng đờ em nhà thiên hạ, nghe thấy cũng hết tự châu thành chỉ thỏn giả đi đi nào, cũng nghe ăn trộm, chỗ thì bị bắt, chỗ thì thỏn quân áo, vàng bạc, thậm chí cho đến gạo no cũng bưng.
 1. Như Trần-thị-Cao ở đường Peiho thura mất gà-vịt.
 2. Ng.v-Tàn ở Trường-binh khai mất quần áo và giấy thuế thân.
 3. Ng.v.-Danh ở Thái-binh khai mất áo quần và đồ đạc cũng đồng tiền.
 4. Tân-kỳ chặc Triệu-châu ở đường Phủ-lạc khai mất vàng vòng có trên 53 \$ 50.
 5. Cô Marie ở đường me sông khai mất đồ đạc vàng bạc có hơn 11 \$ 500.
 6. Có chú chặc Châu-thủ giả tài có một chiếc xuống đi bán bánh cam bánh bô theo me sông bị chửng rình chặc xuống đi mất.

Tình nhân đi lạc

Chú Hà-v.-Quảng 28 tuổi tài công chặc chai Vang-hoa-Thoai khai bỏ rông có Đỗ-thị-Đa là tình nhân ruột của y 23 tuổi trên y mà đi đâu mất không thấy trở lại, buồn rầu quá nên đi thura cho có chứng vậy thôi.
 Bồ đây có Da ở dưới ghề trôi tăng lên bờ đi chơi, rồi đi lạc chớ gì.
 Rằng mà kiếm nó chú Quảng đi, coi nó có đi lạc vào mấy nhà số không.

Mất Da

Chặc Hồng-quời đi thura bỏ rông không biết quần nào lấy của y mất hết một tấm da trơi giá 7 \$ 20, chứng đi kiếm y gặp tấm da ấy ở nhà của chặc Dương-phước.
 Dương-phước nói rằng mùa của một người kia đem lại bán cho y 5 \$ 20, nay nê Hồng quời nói da của mình thì trả lại cho.
 Thiệt ra chặc lột da chặc đó.

Hầu quý với Chà và đánh lộn

Thưa nay ít nghe nói Chà với chà đánh lộn với nhau.
 Nay vì mỗi lối sĩa bờ, nên Pou-sa-ba-ha-dy, Sou-annamale, Sinnamana, Vissalatchy và Sa-canabadiaphoné xúm nhau lại đánh chú R. Manette trong bình.
 H. H. H. . . .

Quan năm Chăn

Có tin rằng ông quan năm Đỗ-Ho-Chăn là trưởng tư quan Tổng-đốc Cholon, vì giặc giữ hết rồi nên xin hưu trí, ngài sẽ trở về Nam-kỳ đóng đem hải cốt của quan ba Phi-công Đỗ-hư-Vi là em ngài về an táng theo lăng quan lớn đốc.
 Những lúc quan năm còn ở Paris, hoặc Rouen thì ngài rất có danh tiếng, thiên hạ thấy đều khen ngợi.
 Ấy là người Nam-kỳ một người có danh tiếng trong vong.

Bãi-xâu

Có Ng.-thị-Tru 20 tuổi ở tại Balcon (Số-6) trảng thura rằng bị quân từ nào trộm rương khoét vách vào nhà có mượn áo quần giấy vớ công có trên 114 \$ 00.
 Linh tuấn thành con đang tầm nã, nay mai đây có lẽ sẽ chớp óc được mà chớ, vì độ dài đặng tin, những bợm ấy rôi.

Cap.

Ng.-thị-Đo ở Trường-tam (Cap) khai cũng bị quân từ quân từ trộm rương, lấy đồ vật đặng lối 24 \$ 50.
 Sợ tuấn thành con đang tầm nã kiếm mà coi thế không ra tin tức chi hết.

Trung-Kỳ

Tourane

Sao mà chấy?

Chiều 24 Juin đó 15 giờ rưỡi, ở gần ga lớn có nhà kia phát hỏa, cháy hết, may nhờ lúc ấy ít gió cho nên khói liên lụy đến nhà ai.

Chuyện chấy này, nghe nó cũng hơi chớnh chớnh, người ta nói rằng: nhà ấy rông nước hôm ấy, có ngày chấy chấy đến nhà, có ngày chấy chấy đến nhà, đến chấy được cả; có ngày chấy chấy chấy, có lúc mới chấy chấy như vậy, hàng xóm chạy đến cứu được, tưới lửa tắt rồi, người ta sắp quay lưng ra về thì liền phát hỏa ngay, cháy mà khác, bốc lên sắc đồng người, chưa được lập-sứ; Cách độ vài mươi phút lại phát hỏa nữa, làm cho ai này phải chực chòm luôn. Sau chủ nhà tức quá, đố hoàng coi ngày chấy, xoay hướng khác, ngày sau không chấy nữa, vờ sự, ai ngờ nó cũng chấy quách.
 Thế thời coi ngày có ngiên được điều gì không?
 Mà sự chấy đó có cái gì quý quái không?
 Xin ai coi liền thử đoán coi cho giới ra nguyên lý.

Phổ-jân.

Nạp thuế

Từ bữa 18 Juin 1919, đã khởi thân thuế đinh điển. Các quan phủ, và lý dịch các làng xuống tỉnh nạp, người ta đờng như hội, coi trong thành-thị rất vui-vẻ.

Faifo

Điền không

Mới tới hôm nọ đây, vào lúc 8 giờ nghe tiếng mõ đánh rìa rít và vang vàng có tiếng la làng. Xem rõ là một cái nhà tránh bên kia sông Faifo, đương cháy. Cứu không kịp nên cháy mất của cải ra xong mới đót. Như thế thật là lạ quá! Có bao giờ tức dân người mà đót nhà mình? Nếu quả thật mà đót, thì là vụ điển cuồng lắm. Mà ai dám chắc là vụ ấy đót nhà mình, vì nếu dám chắc thì đã mục kích, thấy công chuyện rõ ràng. Vì bằng thấy người ta quyền sinh hay là đót nhà mà không ngăn ngừa thì lời người thấy đó to lắm. Như làng xóm có phạt vụ ấy vì tội đót nhà thì nên phạt người vu cáo vụ ấy một cái tội nặng bằng ba mới phải!

Bán đấu giá

Hôm thứ bảy 21 juin quan trên có cho đi rao khắp các phố rằng sáng hôm sau là ngày chửa nhật 22, lúc tám giờ sẽ khởi sự bán đấu giá đồ đạc của ông chủ sự Lục-lô Faifo là M. Leprince, tạ thế tháng trước.

Bà mụ ta

Cách đây một tuần lễ có một nhà kia vợ sắp đẻ. Nhà ở bên kia sông, cách phố có bao xa, sang nhà thương không phải năm, ba giờ hay một vài ngày đường gì mà không đến được nhà mình thương? Chạy ngay đi thỉnh hai à quê mà không biết cái gì là đỡ cho người ta cá, chỉ biết gánh dưa nhàu lấy tiền đây thôi, chứ không chắt mạt bầy. Á đời bầy đống, á kia bà già 5 đồng, mà người ta chưa đủ tháng đủ ngày nó cũng cứ bắt rợn. Rận mãi không ra, nó lấy tay mà nặn bụng người ta! Lấy hoáy thế nào người đàn bà khôn khéo nói tức lên mà chết! Phải như bên phố thì mụ ấy đã ngồi bốp rôi, bên nhà quê, nó đã làm chết nó lại lấy cho được tiền rồi mới chịu đi!

Nếu như biết tìm đường qua thì thương thì có đủ đến nỗi thiệt mạng.

Gian

Người lãnh trưng thầu thuế chợ Faifo có việc riêng phải đi xa nên giao giấy thuê lại cho một đứa làm công dân phải phân phát cho anh em nó cùng nhau đi thầu lấy. Trường nợ giữ lấy một mình. Mấy đứa kia một mối, xúm nhau đá nó chỉ từ: chẳng có ai thêm binh: ba mươi đời gian tham, quán tịch kỹ thì không có bạn bè gì cả.

Không biết vì môi lời gì mà nó tranh giành giữ vậy? Việc đi thầu thuê ra chừng chống nó có mưu kế gì, ăn lặt được nên mới đến nỗi vậy chớ.

Mừng hội viên thi đậu

Hội thể đức nhà trường pháp việt mới bữa 15 juin đây có mở tiệc trà ở trường đã bông để mừng các hội viên thi đậu. Số là lớp nhất trường chỉ có 30 cậu học trò trai, và có một cô học trò gái (trường nữ học đây là trường sơ đẳng tiểu học, không có lớp nhứt nên có đó phải qua học lớp con trai) mà kỳ thi sơ tập mới rôi 26 cậu đậu ở Faifo, có Hoàng-thị-Hạnh kia ra thì trường Tourne cũng đậu. Rứa là cả thấy 27 người. Kể với số học trò đậu mấy năm thì năm nay đã khá lắm, mà 26 cậu này đều có chưa trong hội thể

đức, nên hội mới ăn mừng. Như bữa đó là ngày hết học, các trường khởi sự nghỉ lễ, nên cũng là một cuộc thấy tốt, ban hữu từ già nhau đó. Học trò trường sư học cũng có đến dự lễ để mừng cho chị Hạnh là người đã khai khoa cho trường nữ Faifo vậy. Các cô giáo, các học trò gái ngồi một bên, các hội trường ngồi giữa các cậu thi đậu một bên. Bởi có nhiều thân thuộc của học trò ở các nơi đến đón con cháu về nghỉ nắng, nên bữa đó người coi đồng vô số. Đúng bốn giờ thì một cậu học trò thì đậu ra thay lời cả mấy anh em mà đọc mấy lời cảm ơn thầy, chúc mừng hội càng ngày càng hưng vượng, rồi sau từ già phải, bap... Kể đó M. Quang là giáo học nhà trường ra thay lời cả hội và các thầy giáo mà mừng các cậu và cô Hạnh, sau lại khuyến các cậu có đeo dưới tay học hành cho mau chóng thành danh toại để làm gương tốt cho các em nhỏ còn ở lại trường.... Hết điển thay lời ai này đều vui mừng ăn bánh uống nước chè rồi ngồi coi đã bông đến 6 giờ mới tan cuộc.

Bữa đó nghe có người cho là vô duyên, nghĩa là thứ đồ sơ tập (primaire) mà cũng mừng làm!

Theo lẽ công bình, không bình vị gì ai, song nghe lời trái tai, nên có kẻ xôn xera với ông bà nào đó biết cho rằng: bằng cấp gì lại chẳng qui. Nhờ thì mừng như, lớn thì mừng lớn. Mà có sơ tập rồi mới có thành công, cao đẳng chớ. Ông bà không nghe có nội đậu tuyền sanh thời, mà cũng rước vách linh đình, cũng vậy (lời năm bảy heo đôi ba hô mà đôi làng xóm đó thì sao? Trường dạy các hội trường hội thể đức nhà trường mở ra cuộc trả bữa đó là có ý đức lòng các cậu các cô còn ở lại trường, ngó thầy anh em về vang vang sang năm mới có học đó thôi. Ông bà nào làm đó thì xin hỏi lại, cũng một nỗi giống với nhau, như kể là người ta cưới ông bà thì xâu chẳng hồ ai...?

Trừ chuỗi

Ở đây hay là cộng cây dừa nước trước ra làm chuỗi xâu tiên. Tính ra thì một đồng kẽm được tới 2,3 cái chuỗi dừa, vậy mà mua bán gì nếu trả bằng tiền thì ai cũng trừ chuỗi. Người các nơi tới nghe lấy làm lạ tại vì cho là chướng lắm. Sao mua bán bằng bạc bằng xu không trừ giấy tờ? Trừ một quan tiền đồng (ba quan hay là sáu quan tiền kẽm) thì người ta trừ mất 12 hay 13 đồng kẽm. Lại có mua gì một quan, năm bảy tiền kẽm cũng trừ chuỗi. Làm như vậy thật có khác gì một thứ thuế chợ của người bán hàng phải nộp cho người mua vậy. Nếu bán nhiều có lời khá thì trừ cho bằng chớ như rôi rau, sắn cá là bao, thì bán năm sáu tiền kẽm mà cũng trừ hết 6 hay 12 đồng kẽm trừ chuỗi, đem cộng với một vài quan thuế chợ nữa thì còn gì là lời hay là lợi chi khô cho con nhà nghèo đó! Không sau ai ai cũng biết trừ chuỗi này đi thì thật tốt hơn là vác tiền đi lặt chuỗi, nộp thuế (Tục đây kêu là «chạm chuỗi».)

Cải gian của ghe đó

Các nhà buôn ở Faifo có tính nghĩ đi Tourane để xuất cảng, hoặc là ở Tourane muốn chờ về Phố, thì đều phải thuê ghe đó. Có cách gì khác đâu mà chẳng phải dừng đến ghe. Quan ghe nó gian quá cho đến nỗi nhiều nhà tại bại sa sút đi vì chúng nó. Bất hoặc chờ gì, tờ đầu hòa, rượt cho đến cạn, đương, tố quê, hay gao, lúa, chẻ khoai, chẳng cái gì mà nó không ăn cắp. Tuy người ta đã cần đã giao lý, rứa mà cũng không tài nào ngăn ngừa được. Cách gian của nó thật cũng tinh qui lắm. Như muốn ăn cắp dầu thì nó đục thủng ra lấy dầu rồi lại hàn lại như trước. Tiêm tâm quả, chẳng

ghe chử dầu nào là không có lỗ, có chì, có cường thủy để hàng thành sắt, thua chi thợ hàn! Nếu chờ cau thì nó tháo giò ra, lấy cau tời rồi trao cau mốc vào đã có trừ sẵn hay là có thông đồng với một hiệu nào ở Faifo—cho nên ghe cau cứ y cao! Chẳng ghe chờ cau nào là không có sắn đó dùng để tháo giò, may bao. Như nó lấy ít thì chẳng hại gì, chớ chúng thay uản tâm, cứ làm từng 5, bảy chục thùng đầu; đôi 3 chục cặp cau, thì trừ ra những hiệu to vốn, chớ hiệu nào xấp xỉ thì bị một vài chuyên vậy, đã thầy đóng cửa ngay. Không có lẽ chuyên nào cũng phải cho người đi đưa đón hàng hóa! Cải gian của ghe đó thật là cái lợi ích cho các nhà buôn Faifo, rứa mà không thấy ai chiều có gì đến đều đi cá! Nếu đóng lòng cho một vài người đi trình thám, bắt chớ ra vài mối như vậy thì chúng nó phải chữa liên, có rứa nhà buôn mới yên bụng mà lo mưu tính thì ai này đều vui mừng ăn bánh uống nước chè rồi ngồi coi đã bông đến 6 giờ mới tan cuộc.

Có phải chó đại không?

Mới đây có hai người nhà quê xuống nhà thương trình rằng họ bị chó cắn làm không biết lành hay dữ. Họ kể đầu đuôi rằng một người kia đương đi thỉnh lính bị con chó ra vô căn nhằm chửi, rồi nó cứ lừ lừ đi thỉnh. Người thỉnh thì đi trước đã biết ý muốn tránh, song tránh không kịp, nên cũng bị nó cắn luôn. May người này mạnh đánh được con chó chết ngay. Hồi xóm đó chẳng ai dám ra nhìn chó cá. Quan nhà thương đã xét và nghe lời của chó hai người ấy ra năm nhà thương Huế vì đây không có chữa bệnh chó dại.

May đó

Bữa nọ, đương đêm khuya có vài ba thằng bợm treo vào nhà trong của một cô kỹ kia, nhà ở phố rue des Cantonnais. May sao vừa lúc đó có người kêu cửa đầu thỉnh. Người nhà dậy mở cửa cho người đòi thùng vào; khi họ trở ra bợm nó núp theo bóng người mà ra nhà trước. Người nhà kia tắt đèn đi nằm, song mấp mờ thấy có xé cửa gần giường hàng xóm có bóng người. Người nọ la lên thì chúng nó vọt ngang vọt ngựa thào ra được hết. Tuổi cũng may đó chớ như đứa ở mà mê ngủ ra; những quên đóng cửa, hay là đóng rôi đi ngủ liền thì đã mắc tay các quân tử kia rồi! Nhiều người cho cách đòi thùng là bại, vì lúc nó kêu cửa vào thì có lẽ quân gian núp theo chửi mà vào sau. Sơ vậy cũng phải, nhưng rứa thì phải mở mắt ra, đừng có tin nơi đứa ăn đờ ở, thì lo gì. Mấy lời này coi như cảnh đời thông trong nhà cũng cứ cho nhiều vụ khỏi mặt ăn trường đó.

Ha-linh

Cháy

Khi chín giờ mai, bữa 12 Juin nhà tên thợ may ở gần hội Quảng-tri phải hỏa, cháy một cái nhà tranh. May nhờ đóng người cứu, khỏi phải liên họ nhà khác.

Đồ đạc không cứu được là may, vì chóng đi vắng, mụ vợ ở nhà, sai đứa con đi xin lửa về nấu ăn, thế nào không biết, lửa bên đồng ra một bên bẹp, rồi cắt cao lên cả nhà.

Gió nam thổi mạnh quá, ngọn lửa cháy cao, không thể cứu được, đành chịu thiệt hại.

Cũng vì cơ bạc

Có kia, nhưn chống đi lam, một mình ở nhà, khi từ sác, lúc bài cao, chẳng bao lâu, bản cá đó đặc trong nhà. Chống đã nhiều lần khuyến ngăn, thì bảo không hại chi, chẳng qua là cuộc tiêu Hiền. Đền nay thua nhiều quá,

không thể giàu thêm được, nên vật về như đại như ngày.

Mới rôi, đi đâu không biết, bỏ 3 đứ con đại năm khốc kêu kêu ngoa ngoa trên giường.

Đến lúc chống về, thầy có sự như thế, hỏi đứa ở, có cũng chẳng biết là đi đâu. Ông chống tìm hỏi khắp nơi, đã hai tuần chống rôi chưa rôi tin tức.

Giận cho con ma có cơ bạc, hại khéo người ta chẳng biết cái thế lực của nó là bao, khiến cho nhiều kẻ đắm mê, đến nỗi tan nhà bại cửa.

Ăn cướp

Ở làng Ba-xá, thuộc huyện Can-lộc, lối đường chợ huyện, rừng rậm rịt, khách lạc-lâm-bão thường vắng lại đó. Quan trên đã nhiều phen thám nã, thế mà chưa tiết diệt được.

Bữa 17 tháng năm ta, khi nửa chiều một đảng 6, 7 đứa, vào nhà ông phó-hộ, ngay con đường ấy, cướp lấy xong rôi, khi chúng nó đi ra, nghe tiếng la tiếp cứu, dân làng đương nghe, hoảng trông lên, ngó thấy một lũ 6,7 người, vọt mang tay xách, đồ đạc gì nặng nề lắm, bị hộc tốc.

Mấy người dân dưới theo, chạy gần kịp, chúng nó quay lại, bắn 4 5 phát súng, dân ngã lăn xuống ba người.

Khi ấy, ai này hồn phi phách tán không giám đuổi nữa, chỉ lo cứu ba người ngã đó thôi.

Chúng nó tự tiện thoát thân, đi ngó nào cũng chẳng biết.

Ba người bị nạn, một người mang vong, còn 2 người trong thương, không lập tức tới nhà thương điều dưỡng.

Làng sơ-tại đi báo, quan tỉnh cùng qui quan dân binh đến hội-đồng khám xét, bắt người phủ-hộ khai, thì người ấy khai rằng: « Bữa đó, bỗng thấy một người đi cướp, ăn mặc chỉnh đốn, điếm-mạo « khôi ngô, đi sau một toán 6 người, mặc « toàn binh-phục, mang súng giắt dao cá. « Khi vào nhà gọi chủ ra báo trong nhà « liên bạc bao nhiêu phải trình ra lập tức, « không được giấu diếm chút nào, sẽ bị « tội. Chủ thưa, chỉ có 30 \$ 00 để dành « nạp thuế mà thôi. Bọn cường đạo báo « đêm ra, lấy họ vào tới rôi ra đi: Nhà « chủ la lên, dân làng tiếp cứu, thành ra « có sự như vậy.»

Nghe nói nhà ấy còn mất, kim ngân tế nhiều nhiều nữa, nhưng không giám khai thiệt.

Quan trên đương sức thám sã rất nghiêm thiệt.

Hai tên dân khiêng vào nhà thương điều trị, được may bữa, cũng chết luôn.

Thương thay cho 3 người ấy, hết lòng can đơm, liệu mình nơi đầu tên mù đạn, mong trừ đảng bá-đương, đang an cư lạc nghiệp, chẳng may, quân sát loại kia, nó thì độc thủ, hại người nghĩa khí, cái tội ác, trường chúng nó không khoát khỏi hồn thiêng.

Cuộc lễ hòa-bình

Les Fêtes de la Paix

Điền-tin quan Toàn-quyền

Điền-tin quan Toàn-quyền Tổng-thống Việt-nam, từ trước đến quan quyền Tổng-thống Pháp-kỳ, là ông Maspéro, cho bay rằng cuộc lễ khánh-hạ Hòa-bình trong cõi Đông-dương này, định ngày 14 juillet tới đây thì mới, trở ra khi nào có lệnh đến Chánh-quốc troan đình ngày khác mới là. Chương trình của Ban-hội-Phái đã định xong, không chế cái chút nào cả nhứt là những ngày

giờ đã định và thứ tự trong các cuộc chơi.

(Tin của hội Báo-chương gửi thông)
* Pháp-quốc cũng ăn lễ ngày 14 Juillet

Có tin Pháp-quốc cho hay rằng Pháp-quốc cũng ăn lễ khánh-thành hòa-lạc ngày 14 Juillet, nên Ban-hội-Quân-hạt, ông Quesnel, toạ chủ đứng mà nhứt định cái chương-trình đã lập hôm trước; chẳng có thể cãi chỉ tất cả, hội định y như trước :

Ngày thứ bảy 12 Juillet

8 giờ ban mai. - Lễ hát cầu nguyện cho vong-hồn nghĩa-sĩ tử trận tại Nhà-thờ Đức-chúa-Bà.

4 giờ chiều. - Diễu cầu nơi sân Cercle Sportif.

9 giờ tối. - Cờ đèn và hội Hué-dăng. Đua nào khéo đặng thưởng bạc.

Chúa-nhứt 13 Juillet

8 giờ rưỡi ban mai. - Lễ hát tại Nhà-thờ Đức-chúa-Bà. Mọi hát có danh và đờn có tiếng từng quyền ông Tricon mà giúp lễ.

9 giờ. - Diễu cầu nơi sân Football.

(Các cuộc chơi về cuộc Diễu-cầu thuộc hội Cercle Sportif chỉ định).

4 giờ rưỡi chiều. - Cờ hoa đi theo đàng Catinat, có vài chục cỗ xe của Annam và Khách-trú chen hàng. Xe hơi và xe ngựa kết hoa, xe nào khéo đặng lãnh thưởng.

9 giờ tối. - Gian thủy-lục dưới sông Saigon. Ba trăm chiếc thuyền làm gian thủy-lục.

9 giờ rưỡi tối. - Đốt pháo-hồng dưới sông Saigon.

Thứ hai 14 Juillet

7 giờ sớm mai. - Diễu binh tại đại-lộ Norodom; binh kéo qua vòng nguyệt và tới tung hô dưới chơn đại-vong hèn nghĩa-sĩ lập tại góc đàng Blancsubé-Norodom. Hát đủ các bài Hưng-quốc và nhạc-thần của bọn nhạc từng quyền M. Tricon, chấp-trối. Cờ chực quốc Liên-hiệp với các người các hội kéo đi.

10 giờ sớm mai. - Diễu binh tại đại-lộ Norodom; binh kéo qua vòng nguyệt và tới tung hô dưới chơn đại-vong hèn nghĩa-sĩ lập tại góc đàng Blancsubé-Norodom. Hát đủ các bài Hưng-quốc và nhạc-thần của bọn nhạc từng quyền M. Tricon, chấp-trối. Cờ chực quốc Liên-hiệp với các người các hội kéo đi.

10 giờ sớm mai. - Diễu binh tại đại-lộ Norodom; binh kéo qua vòng nguyệt và tới tung hô dưới chơn đại-vong hèn nghĩa-sĩ lập tại góc đàng Blancsubé-Norodom. Hát đủ các bài Hưng-quốc và nhạc-thần của bọn nhạc từng quyền M. Tricon, chấp-trối. Cờ chực quốc Liên-hiệp với các người các hội kéo đi.

10 giờ sớm mai. - Diễu binh tại đại-lộ Norodom; binh kéo qua vòng nguyệt và tới tung hô dưới chơn đại-vong hèn nghĩa-sĩ lập tại góc đàng Blancsubé-Norodom. Hát đủ các bài Hưng-quốc và nhạc-thần của bọn nhạc từng quyền M. Tricon, chấp-trối. Cờ chực quốc Liên-hiệp với các người các hội kéo đi.

10 giờ sớm mai. - Diễu binh tại đại-lộ Norodom; binh kéo qua vòng nguyệt và tới tung hô dưới chơn đại-vong hèn nghĩa-sĩ lập tại góc đàng Blancsubé-Norodom. Hát đủ các bài Hưng-quốc và nhạc-thần của bọn nhạc từng quyền M. Tricon, chấp-trối. Cờ chực quốc Liên-hiệp với các người các hội kéo đi.

10 giờ sớm mai. - Diễu binh tại đại-lộ Norodom; binh kéo qua vòng nguyệt và tới tung hô dưới chơn đại-vong hèn nghĩa-sĩ lập tại góc đàng Blancsubé-Norodom. Hát đủ các bài Hưng-quốc và nhạc-thần của bọn nhạc từng quyền M. Tricon, chấp-trối. Cờ chực quốc Liên-hiệp với các người các hội kéo đi.

10 giờ sớm mai. - Diễu binh tại đại-lộ Norodom; binh kéo qua vòng nguyệt và tới tung hô dưới chơn đại-vong hèn nghĩa-sĩ lập tại góc đàng Blancsubé-Norodom. Hát đủ các bài Hưng-quốc và nhạc-thần của bọn nhạc từng quyền M. Tricon, chấp-trối. Cờ chực quốc Liên-hiệp với các người các hội kéo đi.

10 giờ sớm mai. - Diễu binh tại đại-lộ Norodom; binh kéo qua vòng nguyệt và tới tung hô dưới chơn đại-vong hèn nghĩa-sĩ lập tại góc đàng Blancsubé-Norodom. Hát đủ các bài Hưng-quốc và nhạc-thần của bọn nhạc từng quyền M. Tricon, chấp-trối. Cờ chực quốc Liên-hiệp với các người các hội kéo đi.

10 giờ sớm mai. - Diễu binh tại đại-lộ Norodom; binh kéo qua vòng nguyệt và tới tung hô dưới chơn đại-vong hèn nghĩa-sĩ lập tại góc đàng Blancsubé-Norodom. Hát đủ các bài Hưng-quốc và nhạc-thần của bọn nhạc từng quyền M. Tricon, chấp-trối. Cờ chực quốc Liên-hiệp với các người các hội kéo đi.

10 giờ sớm mai. - Diễu binh tại đại-lộ Norodom; binh kéo qua vòng nguyệt và tới tung hô dưới chơn đại-vong hèn nghĩa-sĩ lập tại góc đàng Blancsubé-Norodom. Hát đủ các bài Hưng-quốc và nhạc-thần của bọn nhạc từng quyền M. Tricon, chấp-trối. Cờ chực quốc Liên-hiệp với các người các hội kéo đi.

10 giờ sớm mai. - Diễu binh tại đại-lộ Norodom; binh kéo qua vòng nguyệt và tới tung hô dưới chơn đại-vong hèn nghĩa-sĩ lập tại góc đàng Blancsubé-Norodom. Hát đủ các bài Hưng-quốc và nhạc-thần của bọn nhạc từng quyền M. Tricon, chấp-trối. Cờ chực quốc Liên-hiệp với các người các hội kéo đi.

10 giờ sớm mai. - Diễu binh tại đại-lộ Norodom; binh kéo qua vòng nguyệt và tới tung hô dưới chơn đại-vong hèn nghĩa-sĩ lập tại góc đàng Blancsubé-Norodom. Hát đủ các bài Hưng-quốc và nhạc-thần của bọn nhạc từng quyền M. Tricon, chấp-trối. Cờ chực quốc Liên-hiệp với các người các hội kéo đi.

10 giờ sớm mai. - Diễu binh tại đại-lộ Norodom; binh kéo qua vòng nguyệt và tới tung hô dưới chơn đại-vong hèn nghĩa-sĩ lập tại góc đàng Blancsubé-Norodom. Hát đủ các bài Hưng-quốc và nhạc-thần của bọn nhạc từng quyền M. Tricon, chấp-trối. Cờ chực quốc Liên-hiệp với các người các hội kéo đi.

10 giờ sớm mai. - Diễu binh tại đại-lộ Norodom; binh kéo qua vòng nguyệt và tới tung hô dưới chơn đại-vong hèn nghĩa-sĩ lập tại góc đàng Blancsubé-Norodom. Hát đủ các bài Hưng-quốc và nhạc-thần của bọn nhạc từng quyền M. Tricon, chấp-trối. Cờ chực quốc Liên-hiệp với các người các hội kéo đi.

10 giờ sớm mai. - Diễu binh tại đại-lộ Norodom; binh kéo qua vòng nguyệt và tới tung hô dưới chơn đại-vong hèn nghĩa-sĩ lập tại góc đàng Blancsubé-Norodom. Hát đủ các bài Hưng-quốc và nhạc-thần của bọn nhạc từng quyền M. Tricon, chấp-trối. Cờ chực quốc Liên-hiệp với các người các hội kéo đi.

10 giờ sớm mai. - Diễu binh tại đại-lộ Norodom; binh kéo qua vòng nguyệt và tới tung hô dưới chơn đại-vong hèn nghĩa-sĩ lập tại góc đàng Blancsubé-Norodom. Hát đủ các bài Hưng-quốc và nhạc-thần của bọn nhạc từng quyền M. Tricon, chấp-trối. Cờ chực quốc Liên-hiệp với các người các hội kéo đi.

10 giờ sớm mai. - Diễu binh tại đại-lộ Norodom; binh kéo qua vòng nguyệt và tới tung hô dưới chơn đại-vong hèn nghĩa-sĩ lập tại góc đàng Blancsubé-Norodom. Hát đủ các bài Hưng-quốc và nhạc-thần của bọn nhạc từng quyền M. Tricon, chấp-trối. Cờ chực quốc Liên-hiệp với các người các hội kéo đi.

10 giờ sớm mai. - Diễu binh tại đại-lộ Norodom; binh kéo qua vòng nguyệt và tới tung hô dưới chơn đại-vong hèn nghĩa-sĩ lập tại góc đàng Blancsubé-Norodom. Hát đủ các bài Hưng-quốc và nhạc-thần của bọn nhạc từng quyền M. Tricon, chấp-trối. Cờ chực quốc Liên-hiệp với các người các hội kéo đi.

10 giờ sớm mai. - Diễu binh tại đại-lộ Norodom; binh kéo qua vòng nguyệt và tới tung hô dưới chơn đại-vong hèn nghĩa-sĩ lập tại góc đàng Blancsubé-Norodom. Hát đủ các bài Hưng-quốc và nhạc-thần của bọn nhạc từng quyền M. Tricon, chấp-trối. Cờ chực quốc Liên-hiệp với các người các hội kéo đi.

3 giờ rưỡi chiều. - Đua thuyền đò sông Saigon. Thuyền Annam, Cao-mên và Ma-lai mỗi thuyền bốn chục đóm. Có tàu nhỏ và canots automobiles đua. Có phần thưởng bạc.

10 giờ tối. - Dạ- yến tại đình Toàn-quyển, yến của quan Thống-đốc Nam-kỳ thiết đãi.

Thứ ba 16 Juillet

4 giờ chiều. - Đua ngựa tại trường đua. Một bữa đua về phần thưởng lớn kều là Grand Prix de la Paix, một bữa về phần thưởng Gentlemen với ba bữa đua khác nữa. Chương-trình kẻ rõ từ bốn sáu, sẽ rao.

Nội buổi chiều và buổi tối bữa 14 juillet-traï binh-thủy và binh-bộ có thiết cuộc chơi như là diễu cầu, đờn ca, xô-xô và tiệc khao binh. Chương-trình kẻ rõ từ bốn sáu, sẽ rao.

Bàn-hội có chuẩn một số bạc cho lính tập, lính pháo-thủ và lính thủy Annam với chơi.

Nơi Chợ-mới và Chợ-cũ Bến-thành đàu có hát bội Anam; trước nhà hát tây có hát bóng. Nhiều cuộc chơi khác nữa.

Có nhiều hội khác đã lập, mỗi hội đều có mỗi cách riêng nhau mà giúp vui. Nhiều hội đã lập thành và đang lo rất sốt sắn.

Những người muốn vào cuộc đàu có hoa, xin hãy gửi thư hoặc đến M. Dussion là Đẩu-hội của ban hội ngành ở đàng Pellerin số 121 mà xin biết tên vào số.

9 giờ. - Diễu cầu nơi sân Football.

(Các cuộc chơi về cuộc Diễu-cầu thuộc hội Cercle Sportif chỉ định).

4 giờ rưỡi chiều. - Cờ hoa đi theo đàng Catinat, có vài chục cỗ xe của Annam và Khách-trú chen hàng. Xe hơi và xe ngựa kết hoa, xe nào khéo đặng lãnh thưởng.

9 giờ tối. - Gian thủy-lục dưới sông Saigon. Ba trăm chiếc thuyền làm gian thủy-lục.

9 giờ rưỡi tối. - Đốt pháo-hồng dưới sông Saigon.

10 giờ sớm mai. - Diễu binh tại đại-lộ Norodom; binh kéo qua vòng nguyệt và tới tung hô dưới chơn đại-vong hèn nghĩa-sĩ lập tại góc đàng Blancsubé-Norodom. Hát đủ các bài Hưng-quốc và nhạc-thần của bọn nhạc từng quyền M. Tricon, chấp-trối. Cờ chực quốc Liên-hiệp với các người các hội kéo đi.

10 giờ sớm mai. - Diễu binh tại đại-lộ Norodom; binh kéo qua vòng nguyệt và tới tung hô dưới chơn đại-vong hèn nghĩa-sĩ lập tại góc đàng Blancsubé-Norodom. Hát đủ các bài Hưng-quốc và nhạc-thần của bọn nhạc từng quyền M. Tricon, chấp-trối. Cờ chực quốc Liên-hiệp với các người các hội kéo đi.

10 giờ sớm mai. - Diễu binh tại đại-lộ Norodom; binh kéo qua vòng nguyệt và tới tung hô dưới chơn đại-vong hèn nghĩa-sĩ lập tại góc đàng Blancsubé-Norodom. Hát đủ các bài Hưng-quốc và nhạc-thần của bọn nhạc từng quyền M. Tricon, chấp-trối. Cờ chực quốc Liên-hiệp với các người các hội kéo đi.

10 giờ sớm mai. - Diễu binh tại đại-lộ Norodom; binh kéo qua vòng nguyệt và tới tung hô dưới chơn đại-vong hèn nghĩa-sĩ lập tại góc đàng Blancsubé-Norodom. Hát đủ các bài Hưng-quốc và nhạc-thần của bọn nhạc từng quyền M. Tricon, chấp-trối. Cờ chực quốc Liên-hiệp với các người các hội kéo đi.

10 giờ sớm mai. - Diễu binh tại đại-lộ Norodom; binh kéo qua vòng nguyệt và tới tung hô dưới chơn đại-vong hèn nghĩa-sĩ lập tại góc đàng Blancsubé-Norodom. Hát đủ các bài Hưng-quốc và nhạc-thần của bọn nhạc từng quyền M. Tricon, chấp-trối. Cờ chực quốc Liên-hiệp với các người các hội kéo đi.

10 giờ sớm mai. - Diễu binh tại đại-lộ Norodom; binh kéo qua vòng nguyệt và tới tung hô dưới chơn đại-vong hèn nghĩa-sĩ lập tại góc đàng Blancsubé-Norodom. Hát đủ các bài Hưng-quốc và nhạc-thần của bọn nhạc từng quyền M. Tricon, chấp-trối. Cờ chực quốc Liên-hiệp với các người các hội kéo đi.

10 giờ sớm mai. - Diễu binh tại đại-lộ Norodom; binh kéo qua vòng nguyệt và tới tung hô dưới chơn đại-vong hèn nghĩa-sĩ lập tại góc đàng Blancsubé-Norodom. Hát đủ các bài Hưng-quốc và nhạc-thần của bọn nhạc từng quyền M. Tricon, chấp-trối. Cờ chực quốc Liên-hiệp với các người các hội kéo đi.

10 giờ sớm mai. - Diễu binh tại đại-lộ Norodom; binh kéo qua vòng nguyệt và tới tung hô dưới chơn đại-vong hèn nghĩa-sĩ lập tại góc đàng Blancsubé-Norodom. Hát đủ các bài Hưng-quốc và nhạc-thần của bọn nhạc từng quyền M. Tricon, chấp-trối. Cờ chực quốc Liên-hiệp với các người các hội kéo đi.

10 giờ sớm mai. - Diễu binh tại đại-lộ Norodom; binh kéo qua vòng nguyệt và tới tung hô dưới chơn đại-vong hèn nghĩa-sĩ lập tại góc đàng Blancsubé-Norodom. Hát đủ các bài Hưng-quốc và nhạc-thần của bọn nhạc từng quyền M. Tricon, chấp-trối. Cờ chực quốc Liên-hiệp với các người các hội kéo đi.

10 giờ sớm mai. - Diễu binh tại đại-lộ Norodom; binh kéo qua vòng nguyệt và tới tung hô dưới chơn đại-vong hèn nghĩa-sĩ lập tại góc đàng Blancsubé-Norodom. Hát đủ các bài Hưng-quốc và nhạc-thần của bọn nhạc từng quyền M. Tricon, chấp-trối. Cờ chực quốc Liên-hiệp với các người các hội kéo đi.

10 giờ sớm mai. - Diễu binh tại đại-lộ Norodom; binh kéo qua vòng nguyệt và tới tung hô dưới chơn đại-vong hèn nghĩa-sĩ lập tại góc đàng Blancsubé-Norodom. Hát đủ các bài Hưng-quốc và nhạc-thần của bọn nhạc từng quyền M. Tricon, chấp-trối. Cờ chực quốc Liên-hiệp với các người các hội kéo đi.

10 giờ sớm mai. - Diễu binh tại đại-lộ Norodom; binh kéo qua vòng nguyệt và tới tung hô dưới chơn đại-vong hèn nghĩa-sĩ lập tại góc đàng Blancsubé-Norodom. Hát đủ các bài Hưng-quốc và nhạc-thần của bọn nhạc từng quyền M. Tricon, chấp-trối. Cờ chực quốc Liên-hiệp với các người các hội kéo đi.

10 giờ sớm mai. - Diễu binh tại đại-lộ Norodom; binh kéo qua vòng nguyệt và tới tung hô dưới chơn đại-vong hèn nghĩa-sĩ lập tại góc đàng Blancsubé-Norodom. Hát đủ các bài Hưng-quốc và nhạc-thần của bọn nhạc từng quyền M. Tricon, chấp-trối. Cờ chực quốc Liên-hiệp với các người các hội kéo đi.

10 giờ sớm mai. - Diễu binh tại đại-lộ Norodom; binh kéo qua vòng nguyệt và tới tung hô dưới chơn đại-vong hèn nghĩa-sĩ lập tại góc đàng Blancsubé-Norodom. Hát đủ các bài Hưng-quốc và nhạc-thần của bọn nhạc từng quyền M. Tricon, chấp-trối. Cờ chực quốc Liên-hiệp với các người các hội kéo đi.

10 giờ sớm mai. - Diễu binh tại đại-lộ Norodom; binh kéo qua vòng nguyệt và tới tung hô dưới chơn đại-vong hèn nghĩa-sĩ lập tại góc đàng Blancsubé-Norodom. Hát đủ các bài Hưng-quốc và nhạc-thần của bọn nhạc từng quyền M. Tricon, chấp-trối. Cờ chực quốc Liên-hiệp với các người các hội kéo đi.

10 giờ sớm mai. - Diễu binh tại đại-lộ Norodom; binh kéo qua vòng nguyệt và tới tung hô dưới chơn đại-vong hèn nghĩa-sĩ lập tại góc đàng Blancsubé-Norodom. Hát đủ các bài Hưng-quốc và nhạc-thần của bọn nhạc từng quyền M. Tricon, chấp-trối. Cờ chực quốc Liên-hiệp với các người các hội kéo đi.

10 giờ sớm mai. - Diễu binh tại đại-lộ Norodom; binh kéo qua vòng nguyệt và tới tung hô dưới chơn đại-vong hèn nghĩa-sĩ lập tại góc đàng Blancsubé-Norodom. Hát đủ các bài Hưng-quốc và nhạc-thần của bọn nhạc từng quyền M. Tricon, chấp-trối. Cờ chực quốc Liên-hiệp với các người các hội kéo đi.

10 giờ sớm mai. - Diễu binh tại đại-lộ Norodom; binh kéo qua vòng nguyệt và tới tung hô dưới chơn đại-vong hèn nghĩa-sĩ lập tại góc đàng Blancsubé-Norodom. Hát đủ các bài Hưng-quốc và nhạc-thần của bọn nhạc từng quyền M. Tricon, chấp-trối. Cờ chực quốc Liên-hiệp với các người các hội kéo đi.

10 giờ sớm mai. - Diễu binh tại đại-lộ Norodom; binh kéo qua vòng nguyệt và tới tung hô dưới chơn đại-vong hèn nghĩa-sĩ lập tại góc đàng Blancsubé-Norodom. Hát đủ các bài Hưng-quốc và nhạc-thần của bọn nhạc từng quyền M. Tricon, chấp-trối. Cờ chực quốc Liên-hiệp với các người các hội kéo đi.

10 giờ sớm mai. - Diễu binh tại đại-lộ Norodom; binh kéo qua vòng nguyệt và tới tung hô dưới chơn đại-vong hèn nghĩa-sĩ lập tại góc đàng Blancsubé-Norodom. Hát đủ các bài Hưng-quốc và nhạc-thần của bọn nhạc từng quyền M. Tricon, chấp-trối. Cờ chực quốc Liên-hiệp với các người các hội kéo đi.

10 giờ sớm mai. - Diễu binh tại đại-lộ Norodom; binh kéo qua vòng nguyệt và tới tung hô dưới chơn đại-vong hèn nghĩa-sĩ lập tại góc đàng Blancsubé-Norodom. Hát đủ các bài Hưng-quốc và nhạc-thần của bọn nhạc từng quyền M. Tricon, chấp-trối. Cờ chực quốc Liên-hiệp với các người các hội kéo đi.

10 giờ sớm mai. - Diễu binh tại đại-lộ Norodom; binh kéo qua vòng nguyệt và tới tung hô dưới chơn đại-vong hèn nghĩa-sĩ lập tại góc đàng Blancsubé-Norodom. Hát đủ các bài Hưng-quốc và nhạc-thần của bọn nhạc từng quyền M. Tricon, chấp-trối. Cờ chực quốc Liên-hiệp với các người các hội kéo đi.

xức thuốc, vì mình mấy tay chưa gì đều ghé không.

Chú tiếm nghe anh ta nói đây mình những ghé thì lật đật báo anh ta rằng : Thời thời, đi đi cho mau, không cần gì trả tiền làm gì, cho chú đi.

Anh ta gương hồi, còn đi bành ? Chú tiếm tách sớ ghé lấy, liền tiếp rằng thời cho chú luôn đi.

Anh ta mua bánh khô trà tiến mau mau ra khỏi tiệm, đi đến góc đường, gặp cậu nọ thì nói rằng :

Tao đã có bánh rồi, bây giờ tới phiên mày vào hàng thị kim đi.

Ch.

Lô rượu Đông-dương

Hội nhà-máy Langsa đặt rượu trong cõi Đông-dương kính rạo cho bá-tánh-hầy-rằng, kể từ ngày 14 Juillet 1919, nhà-máy rượu nấp sẽ đưng bán rượu của lô đặt ra cho các quán; bán ngay như vậy, lợi cho chủ quán, lợi cho người uống rượu y rượu người mà giá lại nhẹ.

Hãng đã lập tiệm nhánh trữ bán trong châu-thành các tỉnh và trong các quán lớn thuộc Nam-kỳ và Cao-mên.

Muốn hỏi đều chi, xin hãy đi nơi tiệm số 2 và số 4, đường Lareynière, Chợ-lớn, hoặc nơi lô-rượu Chợ-lớn Bình-tây.

THAI (Devinettes)

Liệt-vị con rãnh muốn đầp Thai cho tiêu khiển, xin hãy nhớ, mỗi câu Thai ra đều có số thứ tự và hàng nội trong mười tám ngày thì chấm. Muốn đầp, ngoài bao các ghé bên chèo, cho biết Thai số mấy và chăng nêu để quá 15 ngày. Vì nào đầp trúng, sẽ tiền họ minh đầng báo.

THAI SỐ 23

Yêu điều thực-nư, quân-tử bắt cảm hảo cứu.

Tên một thứ cò

Chấm thai số 20

Nàng rãnh trước đá nặng lời, Đâu trong nguy hiểm dám rời vết xư.

Đáp trúng : Con đàu cùn.

MM. Ng. huỳnh-Anh, Vinh-thanh; Lý-vinh-Dũ, Bãi-xàu Sóc-tràng; Huỳnh-vinh-Thành, Bình-ảnh Tân-an; Dương-công-

Chường, Đức-hòa Chợ-lớn; Huỳnh-công-Phú, Chamias de fer Saigon; Văn-minh-Hiền, An-lạc Chợ-lớn.

N. B. Nhiều vị đầp trúng câu thai số 19, song gửi trễ quá, đem tên vào không kịp thì, xin miễn thứ và chờ để trễ vậy nư.

Lời rạo

Thành-phố Saigon

Thuê ngựa, xe, xe hơi nhà, vắn vắn.

Quan Đốc-ly thành-phố Saigon, nhắc lại cho những người ở trong châu-thành đầng hay : những xe có đầng thứ vật kéo, - ngựa, lừa và la để mà kéo máy thứ xe ấy, - những xe, xe bốn bánh, xe ba bánh và hai bánh, chạy bằng máy, - cũng là ngựa, lừa và la để cỡi, đều phải đầng thuế cho châu-thành, y theo nghị-định ngày 18 Septembre 1912.

N. B. - Những xe vật và xe cỡi thuế, phải khai kê rõ tầy mọi trong mười tám ngày, kể từ ngày 15 tháng 7; bằng không thì sẽ bị đầng thuế bằng hai.

Ái cò cần đầng hỏi thăm đều chi, thì cứ đi nơi tòa nhứt-khả tầy.

Saigon, ngày 30 July 1919. Quan Đốc-ly thành-phố. A. FORAY.

Tin gửi lại

(Correspondance)

Đi lộn xe

Bữa 24 juin có hai người đi Saigon ra Phan-thiết. Từ Mường-mán, xe ngừng lại, người xe này sang xe kia lộn lộn.

người xe này sang xe kia lộn lộn, người xe này sang xe kia lộn lộn, người xe này sang xe kia lộn lộn.

người xe này sang xe kia lộn lộn, người xe này sang xe kia lộn lộn, người xe này sang xe kia lộn lộn.

người xe này sang xe kia lộn lộn, người xe này sang xe kia lộn lộn, người xe này sang xe kia lộn lộn.

người xe này sang xe kia lộn lộn, người xe này sang xe kia lộn lộn, người xe này sang xe kia lộn lộn.

người xe này sang xe kia lộn lộn, người xe này sang xe kia lộn lộn, người xe này sang xe kia lộn lộn.

người xe này sang xe kia lộn lộn, người xe này sang xe kia lộn lộn, người xe này sang xe kia lộn lộn.

người xe này sang xe kia lộn lộn, người xe này sang xe kia lộn lộn, người xe này sang xe kia lộn lộn.

người xe này sang xe kia lộn lộn, người xe này sang xe kia lộn lộn, người xe này sang xe kia lộn lộn.

người xe này sang xe kia lộn lộn, người xe này sang xe kia lộn lộn, người xe này sang xe kia lộn lộn.

người xe này sang xe kia lộn lộn, người xe này sang xe kia lộn lộn, người xe này sang xe kia lộn lộn.

người xe này sang xe kia lộn lộn, người xe này sang xe kia lộn lộn, người xe này sang xe kia lộn lộn.

người xe này sang xe kia lộn lộn, người xe này sang xe kia lộn lộn, người xe này sang xe kia lộn lộn.

người xe này sang xe kia lộn lộn, người xe này sang xe kia lộn lộn, người xe này sang xe kia lộn lộn.

người xe này sang xe kia lộn lộn, người xe này sang xe kia lộn lộn, người xe này sang xe kia lộn lộn.

người xe này sang xe kia lộn lộn, người xe này sang xe kia lộn lộn, người xe này sang xe kia lộn lộn.

người xe này sang xe kia lộn lộn, người xe này sang xe kia lộn lộn, người xe này sang xe kia lộn lộn.

người xe này sang xe kia lộn lộn, người xe này sang xe kia lộn lộn, người xe này sang xe kia lộn lộn.

người xe này sang xe kia lộn lộn, người xe này sang xe kia lộn lộn, người xe này sang xe kia lộn lộn.

người xe này sang xe kia lộn lộn, người xe này sang xe kia lộn lộn, người xe này sang xe kia lộn lộn.

người xe này sang xe kia lộn lộn, người xe này sang xe kia lộn lộn, người xe này sang xe kia lộn lộn.

người xe này sang xe kia lộn lộn, người xe này sang xe kia lộn lộn, người xe này sang xe kia lộn lộn.

người xe này sang xe kia lộn lộn, người xe này sang xe kia lộn lộn, người xe này sang xe kia lộn lộn.

người xe này sang xe kia lộn lộn, người xe này sang xe kia lộn lộn, người xe này sang xe kia lộn lộn.

chơi. Như vậy thì sanh ra bất tiện. Xin yết
mỗi cái xe ba chử, không tập kếm chi
mà tiện hơn bét.

Thủ vật cũng phải thương
Ở Phan-Rang có xe-dô (xe 2 bánh 1
ngựa) đưa bộ-hành từ Tameham tới
Phan-Rang, nhiều tên đánh xe; nó đánh
ngựa gần như người ta đánh một con
rắn độc. Ngựa chứng nó thì ốm, yếu,
mà nó cũng nó muốn để cho mau bằng ngựa
mập béo của ta-sứ. La nó, nó không
nghe, giải nghĩa, thì nó nói «Chết con
mày có con khác, ngựa của chủ, lo chửi
Nghe nói khi nào quan Đại-lý đi dạo chơi
gặp chúng nó bắt ngựa chạy mau quá,
đánh quá thì phạt đến, 15; 20 đồng mà
không-chừa đó là sự tôi đã nghe và thấy
năm ngoái (octobre 1918).

Con từ Sông-mao xuống Phan-ry cũng
có xe đồ như thế, sắp xe đi lại bậy quá,
chúng nó chờ đến 6, 7 người, còe hoa-
li, tương là khác. Phấn nhiều con ngựa
đm thì bực, bị nó đánh cũng đủ, miễn
có đồng khách thiên tiên. (Con ngựa
chúng tôi đi bị đánh văng máu nơi xương
bàn-thôi, bên tay mặt, đóng lại một cục
bằng nửa cái trứng gà. Cho hay là cái
thứ lực đồng-tiền nó làm cho mắt lưng-
tạm (m người!

NHÀ HÀNG
Nam-Thuận-Phát
Lê-văn-Lê kế nghiệp
Số đường Pellerin-Expagne số 69-SAIGON
Klub.
Mỗi vào quán quí-khách thừa nhận
đến nhà hàng thì uống rượu và dùng bữa
trước là dùng của y qui vicia sau giúp tôi
nắm việc
Từ ngày vào kế nghiệp, tôi đã sửa sang
nghi tiết và sắp đặt mọi việc lại như mới.
Chúng những vật thực đủ mùi đủ vị, cách
thiết đãi quí-khách rất trọng hậu.
Tôi lại có lập riêng một phòng, để khi có
quí khách vào ngồi dùng bữa hoặc nghỉ
bất cho xứng đáng.

QUẢN TÍN KÝ ĐẠI ĐƯỢC PHÒNG

CHỦ-NHƠN: LÊ-TOÀN
60, RUE DE LANION, 60. - CHOLON

Đến-hiện có trữ bán các thứ thuốc rất thần hiệu rất thần diệu, mỗi hộp thuốc đều có
chỉ cách dùng rất rành rẽ, nếu y nào muốn xin Catalogue hãy viết thư cho hay, Bồn-hiện
có gửi lại nhà M. Thát-kỳ-Sơn ở đường Pellerin số 23 - Saigon, bán giùm thuốc của
Đền-hiện, chứ qui vị trong Lục-châu có cần dùng thuốc chi-hết viết thư cho hay, sẽ gửi
chính Contre Remboursement, tiền gửi về chủ nhà hát chèo.

MỎA ĐÀM NINH PHẪ CHỈ KHAI HOÀN
(Thuốc ho)

Và thần thế con người ta có thể có hươ, nhưng cái rễ dâm là thủy, nên mới thần
thủy có dâm thấp, bên biển ra tay dâm mà
gây nên khi là hơi thổi, rồi đọng ở nơi
hơi thổi gốc tại phế mà sanh. Nên đoán
chắc rằng: kẻ trị dâm trước phải trị khí,
hệ khí an hòa, rồi thiên đâm tiến tán, ty
là một lễ mầu nhiệm, phạm như các chứng
ngại thì cảm lực dâm, trong thì thường
phần âm thủy, làm cho phần hơi nơi phải
chất lập, tu nhớt dâm mà sanh dâm, nếu
chấm trị thì dâm mới theo đường kinh
fac, thành khối thành cục gây hổng,
chứng bưng, hoặc sanh ho hen, ngứa
không yên, tay chưa nhứt mối, gân cốt
tế rang, bực rút tâm thần, hoặc dâm lập
lở hơi trái tim, làm cho lưỡi, cứng miệng
nói không được, biến ra nhiều chứng là
thường không dứt kể, dâm gây ra chứng
bệnh như búi phong hàng thứ thấp, hoặc
ăn nhấm đồ nóng đỏ mắt không chứng mà
sanh bệnh, tóm lại nơi phần khí là cốt rễ.
Bởi vậy bên hiện xét kỹ đã lâu mà chế
nên phương thuốc này chủ trị dâm/ tích
tụ đã lâu, hay là dâm sanh độc các chứng
cả thủy chứng luận bệnh nặng nhẹ dùng
đến thuốc này thì ứng nghiệm, phạm
chứng người có dâm chứng ừ thì nhiều,
dùng tùy thân, thường mỗi ngày uống sớm
mới một viên, từ một viên, thì chính khí
vàng, từ nhiên là khí không xâm
phạm nữa, lại tiêu lãng cái giống dâm mà
mạnh mẽ.

Mỗi hộp 70 hoàn giá. . . . 0.70

Ước chi quan Đại-lý Phan-Rang và
Phan-Ry buộc phải treo nơi mỗi cái xe
1 cái giây cầm chờ quá số người đã định,
và đánh ngựa quá, nhất là không được
đang ngựa ốm quá. Nếu chúng nó vi
lệch thì bộ hành có phép trình với quan
sứ-phạt.

Phan-thiết, 27/6/19

Pháp-Việt Khách-lầu

(HOTEL DE FRANCE)
N° 157 Rue Catinat Saigon
HUỲNH HUY KÝ, QUẢN LÝ

Kính cũng quí ông qui bà rõ, tôi
là chủ tiệm ngủ Nam-hồng-Phát
Saigon, nay tôi cũng làm quản-lý
tiệm ngủ Pháp-việt Khách-lầu số
157 đường Catinat, tôi mới sửa lại
cho vừa ý quí ông và quí bà phòng
rộng mát, sạch sẽ, có đường sắt,
văn gỗ, nước trà và có chỗ làm gọi
thông thả, xin quí ông qui bà thừa
đẹp đi Saigon, ghé lại tiệm Pháp-việt
Khách-lầu mà nghỉ, thì tôi sẵn lòng
tiếp rước quí ông qui bà luôn luôn.

Giá tiền phòng

Ngoại hạng	24 giờ	1\$60
Hạng nhứt	24 "	1 40
" nhì	24 "	1 20
" ba	24 "	1 00

Nhà máy xay lúa, nhà máy xay lúa, nhà máy xay lúa

Nếu chừ vi muốn mua một cái nhà máy
xay lúa theo kim thời và lại toàn bảo, chạy
đang 5-10-15-20-30-50 hay là 100 tấn cũng
là hơn 100 tấn gạo trắng mỗi ngày (24 giờ).
Nếu chừ vi muốn bán tính giá riêng đong
mà lập hoàn thành một cái nhà máy xay
lúa, đủ nhà, nền đúc, ráp máy, cùng xay
chén khi bán văn, nói hết một đừn nghĩa là
chạy được.
Nếu chừ vi muốn cách để trả tiền và thì

hàn h cho gặp các việc của chừ vi sai khiến,
thì nên đến lại hàng.

Bonnefoy & Cie
Đường d'Ormay mà suy tinh và hãng này
sẽ chỉ các điều cần tích cho, hoặc đưa coi
kiểu thư (bản đồ) cũng giá tiền.
Có nhiều giấy tờ làm bằng có rang đã
có chịu cho nhiều chỗ tránh tự rời.

LỢI RAO CẦN KIP
Hội chánh Agence economi-
que de l'Indochine ở tại 35 rue
Tronchet Paris (8e).
Muôn hồi thăm đều chi
cứ do nơi đó.

CHÁNH-HÒA-ĐƯỜNG
Pharmacie asiatique
Rue de Canton N° 54, CHOLON

Định khôn Đon
Thuốc hươn này chủ trị khi huyết đân
bà con gái những người hay sanh lật bịnh
và đường sanh đé cũng chám là tai khi
huyết không đều muốn cho thần thể tráng
kiện và sanh đẻ nhiều con thì nên uống thứ
thuốc này thì ra công báo chế thuốc này
rất là thần hiệu tinh thuốc không bán không
nhiet người trẻ uống thì khi huyết sung
tức người già uống đàng sống lâu mạnh
sức chi các chứng bịnh như sau này :

Ô-kê-bạch-phụng hươn
Thứ thuốc hươn này đé dùng về đon bà
đé hoặc là có thai và đường kinh' hoặc số
hoặc sự hoặc không có, khi ít khi nhiều
là không kết khí hư, nên đé lâu ngày mà
không trị thì sanh ra ho lao hoặc là thổ
huyết cho nên tiêm tời ra công chế luyện
thứ thuốc này rất là thần nghiệm chủ trị
các bịnh như sau này :

Kính thủy không đừn khi xối khi sut,
huyết kém khi hư lâu không có thai, kính
thủy không thông thấy kinh đau bụng, đau
sương huyết khô ho hen, xích đái bạch đái
đái kinh chửng tử, an' nguyệt không ngon,
đường kinh không có, thai đong không yên
hay có tiểu sản, hoành sanh nghich sản,
giáo cốt bất khai mọi chứng khô đé.

Đường kinh khi có khi không hoặc số
hoặc sut, khi tời tháng mà không hãm
bàng, khi nó ra huyết bạch không chửng
khi đứng tháng mà không có kính hư
đường kinh phát đính khi nóng khi lạnh
an' nguyệt không ngon, mà có kính khi trắng
khi bầm, cũng là đong thai và sanh sanh
nghich sản đứng đàng thuốc này đứng khi
dùng thì thần hiệu mà mà phụ' thuốc còn
nhiều các thứ thuốc mới không đé, đã có
in sách thuốc (catalogue) chừ có rời khi
nào rời tôi sẽ gửi cho Ep-chẩu quản-tử coi.

Chừ đong Chừ bà muốn mua sin' gói thư lại
tiệm tôi, tôi sin' gói contre remboursement
lên khi dùng thuốc thì coi trong ta mà
phục thuốc

Giá tiền

1 hươn	1\$00
1 hươn	0 50
1 hươn	0 10

Chánh-hòa-Đường chủ-nhơn cần bạch.

THƯƠNG TRƯỜNG
Giá các thứ hàng hóa xuất cảng

TÊN CÁC THỨ CÂY	CÂY CỤA CHỮNG	GỖ SỨC	GIÁ CÂY CHỮNG	GIÁ GỖ SỨC KHÔNG VỎ
Cây đé lam ban, ghế, cất nhà v. v.	Sao, Cẩm-xe, Dầu thông, Trắc	033 x 033 0 45 0 45	0=45 25 00 32 00	25 00 18 50

LOẠI CÂY TRÀM	BỂ TRƯỜNG	BỂ HOÀNH	TỜ 100	GIÁ
Cây công	1=50 2 00 2 50 3 00 3 50 4 00 5 00	Từ 0=10 đến 0=12 " " " " " " " " " "	100 100 100 100 100 100 100	5\$ 7 9 11 14 18 25

CÁC MẪY THỦ SÀN	CÁN TÀI	GIÁ BẠC
Củi lò	Thước thước	50 và 2 00
Cây trâm 0=45 tới 0=50	vàng	250
Cây đé nhuộm	vàng lợt	250
Gạch liêu	màu thườn	85 00
Gạch hắc-kỳ	trắng	130 00
Gạch hồng-mau	màu trắng	150 00
Gạch xi-măng	đá trắng nhứt	6 50
	đá trắng nhì	3 50
	cỏ lỏ	6 50
	hàng nhứt và hàng nhì	200 tới 300
	rừng	20 = 30
	annam	Nominal
	Lào	
Vôi bột	trầu	0 95
Vôi cục Bắc-kỳ	bỏ	1 35
Sáp ong	mai	70 = 85
Hèo sông	không bét	27 = 33
Đừa khô	còn bét thì bưng	8 00 = 10 00
	68 kil.	10 00 = 11 00
	trầu	27 = 29
	bỏ	27 = 29
	mai	47 = 49
	không bét	60 kil. 400
	còn bét thì bưng	63 = 420
	60 = 400	40 = 46
	hàng nhứt	25 = 35
	hàng thường	20 = 25
	68 kil.	100 = 130
	60 = 400	130 = 1 50
	100 = 130	

PHARMACIE SHANGHAI

TRÔNG RẰNG VÀ THAY CON MẮT

M. TRIỆU-CƯƠNG, CHỦ NHƠN Ở ĐƯỜNG MARINS, SỐ 188 GHYLÓN VÀ Ở ĐƯỜNG BOULEVARD GALLIÉNI, SỐ 3 SAIGON

Bản Dược Phòng có trữ bán nhiều thứ thuốc rất nên thân hiệu đều có dùng cái nhãn « Con Bướm-Bướm » làm tín, chỉ vì có mua thuốc của tiệm tôi, hay nài cho được cái nhãn « Con Bướm-Bướm » mới là thiệt thuốc của tiệm tôi, kẻ làm thứ giả uổng vào thêm hại :

Bản Dược Phòng có gói thuốc tại nhà M. THÁI-KÝ-SƠN, ở đường Pellerin, số 23-Saigon, bán giảm 5 giá của tiệm tôi, chớ qui vị ở trong Lục-Châu có cần dùng thuốc của tiệm tôi, xin viết thư cho hay, sẵn lòng gửi cách Contre remboursement (Nghĩa là đem tiền đến nhà thơ mà lãnh thuốc, Còn tiền gửi về thân chủ phải chịu.

NGŨ LÂM BACH TRƯỚC ĐƯỢC HOAN

Thần trường những bệnh sanh độc tày nhau là do nơi việc phòng sự quá độ sức không đủ mà giả gây ra các phong tình, nhiễm thì khi, nhiệt độc mà sanh bệnh đau lâu, dai giảc, nước đại đục hoặc đỏ, hoặc vàng, nóng nảy, sự là những chứng đau lâu chắc chắn. Bữa đường xét kỹ chớ chớ sau thử thuốc này chọn rống thuốc tới tách hòa bình không nhiệt, không hàn, hết luận người yê kê mạnh chỉ có bình đau lâu, dùng đến liền thấy tày hẳn, bởi hễ người nào, tiểu tăng giống độc. Con trai đau bệnh này trong đó đại nhất. Dùng đến thuốc này hay lắm. Đờn bà có huyết hèn, cũng trị được cả, uống vào khỏi sanh gợc sanh chớc khỏi bệnh huê liêu, lại tuyệt gợc độc khỏi chứng trừ cẳng. Bệnh này dùng chứng một hai lần thấy mạnh. Còn phỉ năng thì bốn năm lần liền dứt, không đau đi đầu lại nữa. Những khách ham vui ai dám chắc khỏi đau lâu, nếu rời rờ vương nhâm các chứng mới trên đây mau dùng thuốc này trong một vẻ mạnh tức thì. Thiệt là một phương thuốc sang độc bực nhất trên đời.

Cách dùng có chỉ trong toa. Mỗi 1/2 vé giá là 0 3 40. - 12 vé giá là 4 00

GÁCH DÙNG :

Ngày thứ nhất mỗi ngày 1 vé, ngày sau mỗi ngày uống nửa vé chia làm 3 lần, sớm mới, trưa và tối khi đói bụng nên uống. Cũ-ân: Đờ độc, ruy, tôm, cua và phải chớ dùng ngư với đơn bà.

phương khác, độc lòng truyền để cứu-đau độc thể trong cuộc vệ-sanh hạng nhất; đơn đơn ang đơn bà, con nit chi hệ hơ có đằm, họ tác dụng, họ cũ ngày cũ đəm, bởi trái thời tiết mà họ, các chứng họ, bắt lươn lâu mau, hệ đùng đến trái Cà-na này mà ngăm, tức thì thấy công hiệu thượng phẩm.

Người lớn mỗi lần ngăm hai trái, còn con nit từ 5 tuổi đến 10 tuổi mỗi lần ngăm một trái; mỗi ngày ngăm ba bốn lần thì thấy thông khí tạng ấm tiết họ, hằng chớ không bình hằng ngày dùng đôi ba trái cũng có ít lắm, là sanh nước miếng đễ khác cũng sức khỏe tinh thần, thông ti vi, thực; thiệt là một thứ thuốc bổ khí trị họ rất thân hiệu vò cùn, xin chớ qui-vị đàng trời thứ thì mới rõ là một thứ thuốc họ rất hay hơn các thứ khác.

Small advertisement for 'Mắt nhắm' (eye medicine) with an image of a box and text: 'Mắt nhắm chắc giá là... 12 hộp chắc giá là... 2 00'

DỰ CHỈ KHÁT THẦN TỐC THÌNH THỈ THỪ LÂM

(13) (Trái Cà-na chẻ nên thuốc họ) Phàm bị chứng họ, sự phần nhiễm bột phong hàn ngoại cảm nhập vào phổi làm cho ngắn hơi thở mới sanh ra chứng họ, chớ nên mới họ, thì mau trị chớ để lâu ất tày mạng rất hiểm nghèo. Các thí danh vi bên Đông Tây hiệp y xét kỹ chớ ra thứ Cà-na này có tầm thuốc rất hay hơn các

XA-BONG MAT-XAY
Tất tống các thứ thuốc hay nhất
Hiệu con chim Ac-là

HAO-VINH Công-ty
(Được nhượng)
116 M, Rue Leffebvre, Saigon
AGENT'S EXCLUSIFS
Image of a bird and text 'LA PIE'

LỜI BẢO CẢN KIP
Chớ khần quan chớ tưởng lầm rằng thuốc
Chờ khần quan khất hút được thuốc
Bán trong các tiệm tày các.

KIP
economique
ai 35 rue
dều chi
NG
nhiều
g về đơn bà
h hoặc sồi
khi nhiều
u ngày mà
hốic, là thờ
chế luyện
em chi tra
g hoặc sồi
nhiều lam
bằng chứng
gô kinh hư
g khi lạnh
a khi trắng
hoàn hảo sanh
ây đang khi
thuốc còn
hết, đã có
có rồi; khừ
quần-từ coi.

Table with 2 columns: Price and Quantity. Rows include items like 'CHƯỜNG', 'GIÁ CỐ SỨC', 'KHÔNG VỎ', '25/100', '18/50', '0.1', '0.1', '7', '9', '11', '14', '18', '25', 'BAC', '12 00', '30', '100', '50', '100'.

PILULES FOSTER

Bemedo special pour les maladies des reins et de la vessie
福氏秘製保腎丸
一夫一身之血每三分...
腎臟之血每三分...
(Parilules Foster pour les Reins)
結可服三九丸及大便通

La Véritable Marque (Etiquette jaune.)
Image of a kidney pill box with text 'Foster's Backache Pills', 'PILULES FOSTER'
PRIX: 3 fr. 50 le flacon, chez tous les pharmaciens.

RƯỢU THUỐC HIỆU LA
QUINA GENTIANE
Cửa Tu-viên Saint-Paul báo chừ.
Là một thứ rượu bổ lừ cho con người đang trường thọ.
Trại trợ-mộc chạm và bán
Michel NGUYEN HIẾP HOÀ
Tại chợ Lạc-thôn, Trường An-đôit g

PILULES PINK OUR PERSONNES ALES
CĂN BẠI PHỤC KIỆN
Mỗi người đều biết rằng: Thuốc Pinales Pink sẽ hay bổ huyết.
Đời này là đời thiếu-huyết, cho nên cần phải hao máu, bởi sự cho nên ai ai cũng phải biết rằng cần có trong tay một vị loại-Guê rất hay, làm cho những bệnh bị cho họ mà trở thành trở nên không cường tráng kiện.

TRỊ BỆNH YẾU PHẠP (Conseils médicaux)
Chớ vì muốn cho trong nhà có một thứ rượu mà dùng trong lúc ốm yếu, hoặc nóng lạnh, vì vị không đắng tày, thì hãy mua rượu FOSTER...
Hãy coi cho kỹ hình ảnh thứ giả, hãy nhớ cho phải, chớ vì có tên mà mua tày.

PILULES PINK (Bổ huyết kinh đư)
Trong các tiệm thuốc có bán, có tư tiem thuốc của ông de MARI et LAURENS Pharmacie de Normale, Saigon.
Mỗi hộp giá là 3 quan 50; 6 hộp 17 quan 50.
Image of a pink pill box with text 'DEPOSE P. PILULES PINK OUR PERSONNES ALES'

BANQUE INDUSTRIELLE DE CHINE
TRUNG PHÁP THIẾT-AGHIỆP
NGÂN HÀNG
ĐẠI-PHÁP BẮC DANH CÔNG-NTY
T. T. B. 45 TRIỆU-QUAN

Hội trưởng quản-lý: Ông André Berthelot
-Chánh Tổng-lý: Ông A. J. Perrotte
-Chánh hội sở tại Paris, số 74 đường Lazare
-Chánh hãng quản lý tại Pékin (Bắc-kinh) tại Trung-quốc.
Nhiệm vụ chính tại Shanghai, Tientsin, Hongkong và Saigon.

Trong các tiệm thuốc có bán, có tư tiem thuốc của ông de MARI et LAURENS Pharmacie de Normale, Saigon.
Mỗi hộp giá là 3 quan 50; 6 hộp 17 quan 50.
Image of a pink pill box with text 'DEPOSE P. PILULES PINK OUR PERSONNES ALES'

XA-BONG MAT-XAY
ĐEN
Tốt lắm rồi lắm
Hiệu con Rồng
HAO-VINH Công-ty
(Hãng ANNAM)
200th, Rue Lefebvre, Saigon
AGENTS EXCLUSIFS

SOCIÉTÉ DES TABACS
DE L'INDOCHINE
(Đông-dương Yên diệp Công-ty)
Tư-bản: 6.000.000 fr.

Chính sở Công-ty tại **PARIS**
Sở Cai-trị và công-xưởng tại **HANOI**

Đến-điền trồng thuốc lá tại **KIM-XUYÊN** và **VĂN-KHÊ**

Hiện có những thứ sau này gửi bán trong các hiệu:

XI-GÀ. NINA. Thuộc vãn: **FAVORITES.**
Thuộc chưa vãn: **COQ (Con gà)** và **MÉTROPOLES**

vãn vãn

Và thứ thuốc lá vãn, chiêu khách, hiệu **PAGODE (Cái chùa)**

KHOẢN CHẤT THỦY
(Nước ngọt kịm ngọt)

VICHY

PHÁP-QUỐC-TUYÊN

VICHY CÉLESTINS

Có bán nguyên vè | Trị bệnh đau Thận, bệnh đau Đàng-quang, bệnh Phóng-Thạch-lâm-bệnh (kể) — Đau máy chỗ lết-lẹo.

VICHY GRANDE-GRILLE | trị bệnh đau gan và bệnh đái-mắt

VICHY HOPITAL | trị bệnh thương tí, trường nhiệt

Hãy coi chừng đồ giả mạo, khi mua phải chỉ cho đúng thứ nước, nước mình muốn dùng.

VICHY-ÉTAT | là muối tự nhiên trong nước suối ấy mà ra. — Có hộp và có vè.

PASTILLES VICHY-ÉTAT | mỗi khi ăn cơm rồi uống chừng 2, 3 hoàn thì dễ tiêu hóa.

COMPRIMÉS VICHY-ÉTAT | dùng để cho mình đơn nước xít (Môi-khí-chất)

GRAVURE
SUR MÉTAUX ET MARBRES

TIỆM KHÁC CON DẦU
CORDONNERIE — CHAPELLERIE
Tonknoise

TIỆM ĐÓNG GIÀY

Tôi mới lập thêm một Tiệm đóng giày và bán nón theo kiểu Langsa lời có commandé đủ các mẫu da, chur qui và muốn dùng xin cứ viết thư cho tôi mà lấy mẫu da và lấy (Catalogne) mà coi kiểu có giá cả hẳn hoi.

Vì nào muốn mua si sẽ có giá riêng xin viết thư thường nghĩ.

NGUYỄN-CHI-HÒA,
87 Rue: Calmet, Saigon.

Cách làm mau té tiền

Viết thư cho Hãng Annam, Hào-vĩnh Côngty, 146 bis Rue Lefebvre, biểu gởi contre-remboursement (cách tiền trao của lãnh nơi nhà đây thiệp) một hộp một trăm vé đầu Essence de menthe, hiệu Lò-Tiền, 161 nhất trong cõi Đông dương, giá là mười lăm đồng (15 \$ 00) mà thôi. Vè bán lẻ lại cho trong vòng quen lớn một vè hai cái (0 \$ 20) — mỗi vè lời 5 xu, một trăm vè lời 5 đồng bạc.

Bán một hộp lời 5 đồng bạc, mười hộp lời năm chục, một trăm hộp lời năm trăm đồng bạc!

Viết thư đi, đừng bỏ qua dịp làm té tiền, uống lăm. Bằng đầu lời ít sau lời nhiều, bán buôn quen thói, làm giàu chẳng bao lâu!

Cho không! Hãy coi cho kỹ. — Kể từ ngày nay một trăm người nào gởi thư đến mà mua đầu trước, Hãng Annam Hào-vĩnh Côngty sẽ vui lòng gởi cho không một kilo xibông mặt xây thiết, hiệu ngựa một súng. (La Licorne), 161 nhất trong, cõi Đông-Dương hay là một vé đầu thom Essence pour Lotion: Eau de Cologne, Quinine, foin coupé để làm đủ mọi lít các thứ dầu thơm: ấy), thy thích ai muốn thứ nào cũng được!

Hãy viết thư mau đi, đừng bỏ mất cơ hội làm té tiền uống lăm!

Hãng Annam, Hào-vĩnh & Co
146 bis Rue Lefebvre Saigon
Kính đôn.

PHẢI DÙNG THUỐC BỒ VÀ TRỊ ĐÀM
THIỆT HIỆU LÀ:
ELIXIR TONIQUE ANTIGLAIREUX
Của ông lương-y GUILLIÉ

Từ tám mươi năm nay thuốc ELIXIR có chế đưỡng của quan lương-y GUILLIÉ lấy làm thần hiệu trong những bệnh HU PHẾ, đau trong TI VỊ, đau nơi TRÁI TIM, ĐAU GÂN, ĐAU MINH, RẾT VỎ DA, hoặc CHÓI NƯỚC, BÌNH KIẾT, BÌNH HỒ ĐAI, BÌNH CỬN, GHỀ CHỐC NGOÀI DA và bình có RÚNG LÁI TRONG BỤNG.

Ấy là một thứ THUỐC XÒ rất hiệu nghiệm làm cho HUỆT RA TINH KHIẾT. Những bệnh gốc bởi ĐÀM hay là MẶT phất ra thì uống nó lấy lăm.

Bất kì thuốc trị đàm nào mà không có dấu ký tên PAUL GAGÉ thì chớ dùng.

LẠI CÓ MỘT THỨ
THUỐC HOÀN XÒ
nửa cũng rất trong thứ Elixir Tonique Antiglaireux của quan lương-y Guillié.

Chính chỗ trị thuốc này là nhà: PAUL GAGÉ FILS, nhữn hàng báo chỗ y sanh, đường GREENELLE SAIGON số nhà số 9, ở tại số trên PARIS.

VÀ TRONG CÁC ĐƯỢC PHƯƠNG ĐỀU CÓ BÁN

CÓ MỘT MINH NHA MÁY CỎ THUYỀN
THAY MẶT CHỖ ĐÓNG SÚNG VÀ LẮM XE MÁY
TẠI THÀNH St-Etienne
Mã thối

Mông F. MICHEL, CAFFORT Successeur ở đường SAIGON

Có Bán SÚNG
đủ thứ và đủ kiểu. BÌ,
THUỐC, ĐẠN, XE MÁY, ĐỒNG-HỒ
và đồ NỮ-TRANG. Đồ đã tốt lại giá rẻ

Lục-Châu muốn mua vật chi thì xin đi thư như vậy

M. F. MICHEL, CAFFORT Successeur, 36 rue Calmet. — SAIGON.

certifié la marque
Neut certif.
Saigon le 5 juillet 1919

Saigon — Imp. Vie l'Union
L'Administrateur Gérant NGUYỄN-VĂN-CỬA